

העולם הזה

**השבועון
המצויד
לכל**

אילן מלבלב בניסן

מה לו פוליטיקה, מה לו קיצוב, מה לו צרות, הוא ערשה את ילדו, הוא מוכיב...

המחיר
75
מיל

23. 3. 1950
ה' ניסן תשי"ז
מס. 649
שנה 13

נשים מעדות המזרח משמתחות על הקבר.

"דוד מלך ישראל חי וקיים".

עליה לקבר דוד בהר ציון

ספרי תורה — אודים מוצלים מאש החורבן.

אברהם נחמני, יהודי עוור, עולה להתפלל כדי שיוחזר לו אור עיניו.

הכוחל המערבי איננו בידני, אך שוב אפשר לעלות להר ציון, ולהשקיף על הר הבית, והלב נמשך לשם בכח מאגי. קדוש המקום, מרכזו קבר דוד אליו עולים לרגל המונים.

בדי פסוק אי אפשר, על אחת כמה וכמה בהר ציון.

א. ש. אפשטיין

אתם סבורים בודאי שבית נבנה מלב-
נים, גם אני סבור הייתי כך עד אשר
בקרתי לפני כמה ימים בבית חרושת
קטן בבת ים. שם למדתי לדעת שהלב-
נים אבד עליהם הכלת, שלבנות מלב-
נים פרושה שיטה ישנה נושנה, משל
למה הדבר דומה, לעשות את הדרך
מבאר שבע לאילת בחמשה ימים ברכי-
בה על גמלים במקום שעה אחת במ-
טוס "אל על". השיטה הישנה המקו-
בלת להכין לבנים בעבודה ממושכת
ומייגעת, לייבשן בשמש, להדביקן זו
לזו במלט, לבנות קיר וכו'. כל השי-
טה הזאת מגוחכת בעיני מאז בקרתי
בבית החרושת של א. ש. אפשטיין
העובד לפי שיטת "ק.נ.א.פ.". המהנדס
האנגלי א. ג. טוטונק, שעבד עשרים
שנה על המצאתו, אין ספק שיש בו
נצוץ של גאון. א. ש. אפשטיין, יהודי
אמריקני שקנה את זכויות ההמצאה
בתבל כולו הסביר לי את ההמצאה
עקב סיור במפעל שהוקם על ידו בבת
ים בצורה הבאה:

— אנו מייצרים חלקים של בית
מוכן, לוחות תערובת להקמת קירות.
אין לנו צורך בשום יבוא, אין אנו
מביאים כל חומר מחוץ לארץ. שלושת
החמרים היסודיים הדרושים לנו חול,
מלט וחצץ נמצאים כאן בשפע רב.
אנו מייצרים מוצר סטנדרטי, לוח שגדלו
40 אינץ על 21.5 בשתי דקות. אכן
קל לתאר, אם מפעלנו יעבוד במלוא
הקצב ויעסיק שבעים פועלים בשתי
משמרות מה גדולה תהיה תרומתנו
לפתרון בעית השכונן בארץ. אנו גייצו
לוחות כאלה בשמונה גדלים שונים כדי
לאפשר הרכבה מגוונת של הלוחות,
ליצור את פנות הבית, את פתחי החלו-
נות והדלתות. אין עוד צורך בשיטות
הישנות, אנו מרכיבים את הלוחות של-
נו כך שלא כל עבודה גוספת נוצר
מקום לחלון ולדלת.

אנו מתהלכים בבית החרושת ומר-
אפשטיין מובילני לסרט הנע, השיטה
שהונהגה במפעל.

— הלוחות מייצרים בעזרת דפוי-
סים של אלומיניום, הם עוברים תה-
ליך של זרם חשמלי חזק וריתוך על
ידי אדים, שני דברים אלה מבטיחים
דרגה גבוהה של איכות הלוחות. אחר
ייבוש של שמונה שעות בתא אדים,

מוכנים הלוחות לשמוש. שני הלוחות
מורכבים זה בתוך זה כך נוצר קיר
כפול שעוביו חמשה אינצ'ים ובתוכו
חלל ריק של שלושה אינצ'ים הממלא
תפקיד חשוב של בידוד. אין עוד כל
צורך לשבור קירות לשם התקנת אינ-
סטלציה חשמלית או סאניטרית, החו-

התענין מעולם בציונות. אחר ארבעים
שנות עבודה בשטח הבניה והמלונאות.
פרש כבר לפנסיה כשנתעוררה סקרנותו
לגבי מעשיותה של מדינת ישראל ור-
ציונותה לגבי מפעלים קונסטרוקטיביים.
אפשטיין אמר לי:

— זה למעלה משנה הקדשתי את
עצמי לחקירת המצב הכלכלי בישראל
ולאפשרות של השתתפותי המעשית בע-
סקים. הכינוי סרט דוקומנטרי על יש-

העולם: מ. פורשטיין

ראל והצגתי לפני מאות אנשי מפתח
באמריקה, שלוש פעמים נסעתי הלוך
וחזור בין שתי היבשות במשך השנה
והשקעתי מאה וחמשים אלף דולר במס-
על בבת ים. כל הדברים נעשו על
חשבוני הפרטי בלבד, לא קבלתי כל
זכויות משום איש. הקרבותי עד כה
קרבות קשים, לא רק הפרידה מביתי
ומבני משפחתי, בבורלי הילס, אלא
גם מעסקי, אבל אותה קבוצה של אנשי
עסקים שהנני מייצג, מעונינת מאד
לברר אם אפשר לעשות עסקים עם
ישראל או לא. הנני משוכנע שישראל

טים מוכנסים פשוט אל תוך החלל
הריק, אגב, הברוד המוחלט מובטח גם
על ידי כך שאין שני חלקי הקיר באים
במגע כלשהו. אין עוד צורך בטיית,
אין צורך בטיח, אין צורך בשום
פועל מקצועי, אין צורך במסגרות לח-
לונות ולדלתות, אין צורך בטיט להר-
כת הלוחות, הם בנויים כך שיש בהם
חורים, מסמר חזק מסוגל להדקם זה
לזה.

מן המפעל אל המפעל, זה האיש
אפשטיין עוזר את סקרנותי, מתן,
שקט, מרוכז, איש קליפורניה שלא

מהווה את הסוטנציאל הדימוקראטי הכל-
כלי הגדול ביותר בעולם מחוץ לתחומי
אמריקה. אוכלוסית ישראל תוכל להגיע
לכמה מיליונים תוך עשר-חמש עשרה
שנה, היא תוכל לספק, לייצר ולמכור
לעשרות מיליוני לקוחות בכל רחבי
המזרח התיכון, אכן מן ההכרח הוא
שחרשתני וכלכלני אמריקה יתענינו בא-
זור. הנני משוכנע שישראל לא תצטמצם
בשטח החקלאות או החרושת הנעירה,
אלא תהפך למתחך הגדול, לסוחר הגי-
דול בחלק זה של העולם ותתרום כמי-
שב יכולתה להפצת המסחר והתעשייה,
לשיפור האכסון, להעלאת רמת החיים
שהיא היא החשובה היחידה לקומוניזם
ולמלחמה.

— בקורת ?

— אם מותר לי להעיר דברי-מה
הייתי אומר שקשיי התחבורה מקשים
על המשקיע האמריקני. אסיות הקשר
עם העולם ממיתה כל יזמה באבה. קשר
אווירי עם אמריקה מצריך לא פחות
משלושים יום. אתן לך דוגמא מעשית
קטנה: זוג מכרים הגיע לפני שבוע-
עשרה ימים לישראל. הם רצו לסייר
בארץ במשך כמה שבועות וגם להש-
קיע חלק מהונם. הם השאירו שלושה
ילדים בבית ומשהתברר להם שבכל
ימי בקורם בישראל יהיו מנותקים מהם,
החליטו מיד לשוב הביתה. המטוס עז-
שה את הדרך ביממה אחת, אך המכ-
תב נמטר לתעודתו כעבור שבועיים
ויותר. ההון האמריקני אינו מסוגל לע-
מוד בפני מכשול כזה. איננו דורשים
את עזרתכם, אך אולי מותר לנו לד-
רוש שאל תפריעו לנו. אפילו בתל-
אביב עצמה נוסע המכתב 3-4 ימים.
אם מעונינים אתם בזרימת הון —
הסירו קודם כל את המכשול האיום
הזה.

אמנם כן, עלינו להתרגל לדבר שאין
אנו יכולים לקבל בלבד, אנו מוכי-
רחים גם לתת דברי-מה לא רק
לתיר אלא גם ובעיקר למשקיע הונו
בישראל. מה גדול וקשה הקרבן הזה,
אין אנו מעריכים אותו כראוי, דוגמת
א. ש. אפשטיין הוכיחה לי זאת. יחיד
המכין בכוחות עצמו בלבד מפעל גדול
שיביא לנו ברכה.

אנו עומדים לקבל אורחים, נעשה
סדר בביתנו...

שרת העבודה, גברת גורדה מאירסון, בקרה בטכס הפתיחה
של המפעל. משמאל לשגריר ארצות הברית פרופ' מקדונלד,
מר אפשטיין, מקים המפעל ומר ג'ק פדבה, ממנהליו.
צילומים: פרנקנהיים

בקור המשטרה בביתי

(מיומנו של עתונאי)

ההגנה ולא במדבר, כי אם בשעה שאדם עומד בקומה זקופה לפני האויב — בעורף! כי מי הוא האויב המזוין בעורף? הרשות, המשטרה, משרד המיסים...

אלא שרעייתי אינה מקשיבה כלל. הסרט האמריקאי, מחזה הסיום שבו מעסיק אותה, מנתחת היא אותו על פי "הלכות פרויד" ושוב מתנה היא שירשבה ללורד האנגלי...

אנו עומדים כבר אחורי דלת-חדרנו והיא עדיין מדברת על ידו האחת של הלורד ועל האריה חייית-הסרף. המפתח חורק בתוך המנעול, אנו בחדר. באנו הביתה, לחדרנו החדש, בקושי-הקירות ורוטש-הרצפה, השונה בהרבה מחורר משכנו של הלורד, בו חיבק ראשונה את חמדת-לבו הרוזנת אסמאלדה. בתו של שריהמשקים בבית-המלכות האנגלי. עיני-האיה של רעייתי הבחינו כעין פתק על הרצפה. היא מרימה אותו, קוראת ובבתי-יד חננית, אפשר לומר: רוזנית, מושיטה לי אותו.

"המשטרה חפשה היום את אדוני העורך ורעייתו פעמיים. הערב בשמונה שוב תבקר פה. שומר הבית". זה כתוב בפתק.

— אם כן, גם סרט זה נגמר בכי טוב! — נאנח אני. — פעמיים חפשי...

— האין זה היינו הך, אם פעם או פעמיים? — שואלת רעייתי בתמימות מקסימה — לא מצאה אותנו בבית פעם, המשטרה, באה שוב פעם. אנשים אדי-ביס, וכעת יבואו גם בשלישית.

— לא, זה לא-ידוהקא היינו הך. במידה כזו של בקיאות בתורת-הפלייטיס המשטרותית יכולת כבר להצטיין. וגם אינני יודע, אם היו במדים, או באזרחיים? זקנים או צעירים? אם

אחרי הצגת הקולנוע הלכתי יחד עם אשתי הביתה ושוחחנו על הסרט האמריקאי:

— אותו הלורד, אותו הלורד — אמרה אשתי נגועה עד מורשי לבה — הראית את הלורד האנגלי הצעיר? מה שמו? ... הראית, מה עשה אדם זה למי ען אהובתו, כשתעו בז'ונגל? ביד אחת הצמיח את האריה, המתנפל על ארוסתו. זה כן! את זה אני מבינה! זהו לורד! גבר אמיתי! גבור! — זאת אומרת, רוצה את לומר... — לא יעלה על דעתי, יקירי — מחייכת רעייתי — אין אני רוצה לומר ולא כלום... אך אותה ההסתכנות המוחלטת, אותה ההעזה, אותו אומץ-הלב! אדם זה מעורר בי כבוד ותהילה. כך לא?

— הביטי — עונה אני בעליונות לא קטנה — הביטי-נא... אותו לורד אנגלי היה לעת-עתה ארוסה של אר-תה בחורה, ולא בעלה, מובן, שהציל אותה ממחת. שנית: אותו אריה לא היה אריה אמיתי, זה היה אקרוואט תחוב בעור-אריה, ושמו אולי דהקא כבש, אדון כבש, לורד כבש, או בדומה לזה. ושלישית: כל הענין אינו אלא מעשיה בדויה, סרט, ולא עובדה, לא מציאות: קולנוע, ואשר לאומץ לבי שלי, אין אני יכול לומר, אלא...

— אני יודעת, יודעת — משסעת אותי רעייתי — עכשיו שוב תתחיל במלחמת-העולם הראשונה. קובל, בארא-נוביץ... הקוזאק סרגיי, הבא עליך בכי דון, ברוסילוב, אופנסקי, דפנסביה, שלש פעמים פצוץ וחמשה אותות-כבוד... כל זה ידוע לי, כל התפריט הזה... — את אינך מכירה! — צועק אני בכעס — אני אינני מדבר על אומץ-מלחמה, אלא על האומץ לא בחפירות

מר אליהו איתת שגריר ישראל בארה"ב חותם על החוקה של ארגון המזון, לידו מר נ. א. דוד המנהל הכללי של הארגון. אלה דגלי האומות החברות באו"מ.

קק לי טאקטים אחדים מהלינה היפה, אך בלי הצלחה, שפתי אין להן חשק לכך. שמונה עשר רגעים... אני מזיף גם את נעימת כל-גדרי... ועשרה רגעים... סרטור מכונית מבשר מבחור, אני מתחלחל קצת... עוד רגע... המור טור אינו משתקק... המכונית עברה... שמונה וחצי... בדיוק... דפיקה חזקה בדלת.

— כן! — קורא אני בריכוז כל כוחותי פנימה... כן!...

הדלת נפתחת לרווחה, ועל הסף מופיע במדי-משרה חדשים, בפנים מחייכים, הדוד זאדור, הפליט הזקן, ידידי ורעי החתיק, שותפי לגורל-עתיד...

— הדוד זאדור! באמת?! — קורא אני בששון מפעפע ומתמוגג.

— באמת! — עונה הדוד זאדור — עמנואל זאדור מודיע בהכנעה, יש לי הכבוד! — אומר ומנקש בעקביו חיילית, סובב על צירו, צועד בחדר הצר סביב, מראה עצמו מכל צד במיני המזהירים. — סוף-סוף מואיל אדוני העורך להיות בבית. כבר פער מים חיפשתי אתכם.

— אם כן, זה נהדר, הדוד זאדור! — טפחתי לו על שכמו — אני בא מת שמח לביקור נעים זה. וביחוד לזה, שנעשית לשוטר, שוטר ארצישראלי, שוטר עברי אמיתי! אם אינני טועה, הרי עוד לפני זמן קצר היית סוחר רוזה, חשום... אם כן!... איך זה עלית לדרגת שוטר?

— חשבון פשוט, אדוני העורך, חש-בון פשוט בתכלית. הבט, מה ענין יש לי, לעמנואל זאדור, בין השחורים ההם שחורי הנפש? אמת, לא אכחיד, הר-ותת ייפה מאוד ובכבוד, שש מאות לא-י תוך חדשים אחדים, אך זה לא בשבילי. אני גם במלחמה הקודמת הייתי לבוש מדים, ובשניה לא לבשתי מדים, משום שלא נתנו לי לצאת מן המחנה ולהתגייס. לזה לא היה להם שכל. וגם זה פה מדים, אמנם לא כמו שם בהוגי גאריה, בצבא, אך מה לעשות, ארץ קטנה, צריך להסתפק גם במקום-מגורים פיים אלה; גם בעליה לספר-תורה מס-תפקים לפעמים, בכפר קטן, בבמקום כהן ובבמקום-לוי, ולא עוד אלא אפילו בבמקום-ישראל! — בעם-הארץ, שאינו יודע איך צריך לברך על ליקוי לבנה! ואני מקבל גם משכורת. הכל חשבון פשוט, אדוני העורך. בגדי האזרחיים אינם מתרשמים, נעלי אינן נקרות, כובעי-שלי אינו מתרשם בגשמים, הכל לי מידי הממלכה הבריטית.

(המשך בעמוד 12)

ממכונת הגיחוק, או שמא ברגל? אם מקל היה בידם, או כפפות?... — וכל אלה חשובים כל כך? — שואלת רעייתי.

— חשובים? חשובים ביותר? רר-אים כך, שרק תשע שנים את מתפלסת בפליטות אתי יחד. אחרת היית יודעת, כמה חשוב כל גוון ובתגותן בביקור המשטרה וביחוד בדירת הפליט.

— אך אני הלא אינני מתפלסת וגם אתה אינך מתפלסת — קובעת רעייתי בתוקף — אפשר, שפעם התפלסנו (הביטוי הזה נעים לחכה) מפני הנאי צים הרוצחים, אך כעת הלא בבית אפתנו פה. מה אין רשיון-התגוררות, פה אנו מתגוררים בקביעות ואין אנו זרים פה. פה אין זהיה מפני שבשעת בואנו הזדונו כבר, אני מקוה, שגר-געת סוף-סוף.

— אני?... אני — גמגמתי — אני נרגעתי... אך... את יודעת, אולי המש-טרה לא נרגעה. המשטרה אינה המוסד החביב ביותר בעולם. נושא המכתבים למשל, המביא כסף, הוא חביב עלי בהרבה. לפי דעתי כדאי בכל זאת, שתדירי אל שומר-הבית ותשאליהו איך באו המבקרים, אם היה אצלם מקל, איזה שפם היה להם ואם לא היה ביד גיהם אחד אדמוני? אם אנגלים, או יהודים היו?

— אני לא אשאל כלום — מצהירה אשתי בעורף מרץ. — ואולי בכל זאת?... הלא מכירה את את התיאוריה שלי בבעיית המש-טרה כמבקרת...

— איזה תיאוריה? מתפלאת רע-ייתי בעיניים פקוחות לרווחה. תיאור-ריית-איינשטיין ידועה לי, וגם של דארחין וגם של תיאוריית ארחימדס שמעתי, אך שגם לך ישנה תיאוריה... — מדוע לא? תיאוריה יכולה לה-יות לכל ילוד-אשה בעולם. משום שאין ילוד-אשה בעולם בתקופתנו זאת, שיהא מחוסן מפני ביקור המשטרה, חוץ מדארווין וארחימדס. ולכן, לכי נא אל שומר-הבית בבקשה, זה חשוב יותר ברצתי אפילו מתיאוריית איינ-שטיין.

אך היא אינה בדעה זו. ואינה הול-כת. יושבת היא מהורהרת על הכסא הרעוע שקועה בלורד האמץ. הרגעים עוברים, עיני משוטטות, פעם על השעון ופעם על הדלת ועל כף המנעול, ויכול להיות, שייכנסו גם בלי דפיקה, התליינים שלי. קיבתי מרסטט קצת בסירוגין, יותר מכל יש לי חשק לברוח מן הבית, אך זה אסור. הלורד האנגלי לא היה עושה כזאת. אני משר-

עבדים היינו

כיוסם שלפני החץ

נתה

בנות חורין

אמה

מנקה את הבית לקראת פסח

תוצרת "שמן" היא!

התורה היתה לקריון

מאת יהודה הראל

הנצר האחרון מגזע הרוטשילדים עורך עתה סיור בארץ, בתמונה: הבארון ואשתו, הקונסול הצרפתי בחיפה ומר שבתאי דוי, ראש עיריית חיפה. הצולם: ר. מילשטוק

הוא סלסל ארוכות בתפילה. מרחוק נשמעה מנגינה מרקידה מבית קפה. מדי פעם היה מבט ננעץ בחלון וחווה בדמויות נאהבים שעשו דרכם ברחוב וכשיריהם חובקות איש את רעותו. הוא חזר ונעץ את מבטו בספר התפילות שלפניו. שפתיו מללו את התפילה הגדושה, ועיניו רוחו שוטטו בחלל העולם וצפו על הנעשה. מבטו סבב באולם בית הכנסת. הרי קנות הכריות על קיומה. הספסלים הלבינו מאבק, דבלולי רקמה היו תלויים על הפרוכת עתיקת היום. עשית הנפט השחירה מפית — עזובה ושמן בל. רגע והוא נזכר בימים עברו, כשאביו ז"ל היה בחיים ושמם כרב בבית הכנסת. בעיניו רוחו הוא ראה את המקום, את אותם יהודים מגדולי זקן וצמחק פנים שהשתחוויותיהם עוררו חיוכים בקרבו, את השמש הזריר שנהג להכיריו על עתיקות ויקרותו של ארון הקודש, את קופת "משען הבית" התלוי ויה גם היום על המסמר, ואז היתה מלאה בישליקים... — צריך לעשות דבר מה? — החליט, — להחזיר את העטרה למקור מה...

גרד את עור זקנו, יישר את הכפה על ראשו, עטף עצמו בגלימה השחורה ויצא מבית הכנסת. בלילה כנס מועצה. למען האמת השתתפו שנים במועצה. הוא ובתו. למרות "אל תרבה שיחה" הוא ראה בביתו התגלמות של בן. מיום נשואיו הראשון חלם על הבן, וכשנראה הבת לעולם החליט שיד השטן בדבר, והשטן הפך את בנו לבת. ובצעריריה הצדיקה הבת את דעת אביה. גופה הרחב, ידיה השריריות, אף הנשר של פניה הפכו לגברית משהו. תמיד חייתה הבת בחברת הנערים. יחד עם הלכה לחדר, אתם שנה ש"ס ופוסקים וכמוהם היתה "חמור נושא ספרים". עד שיום אחד הכריז השמש בבית הכנסת כי מקומה עם בנות מינה. וזאת לא יכול גם אביה לשנות. ובכל זאת — בבית התייחס אליה כאל "קדיש" שלו, ונהג להתעניין עמה גם בענינים שאין הנשים עוסקות בהן. כך הוא ישב מולה והרהר. לבסוף — ספר לה בניגון תלמודי את המצב לאשורו. תאר את הריקנות בבית הכנסת, ספר על הקופה הריקה, והשביעה בשם שמים למצוא צעה. וכעבור שבוע הוא נכנס לבנק והגיש צ'ק מאמריקה על סכום גדול. סקירי הבנק שהכירוהו כדלפון לא הבינו כיצד נתגלגל הרכוש לידו, אלא שהסברתו שהיתה קשורה עם בן דוד מליונר שהחליט לתמוך ב"סוכת דוד הנופלת" שכנעה גם את סקירי הפנק והם פרעו לו את הצ'ק. הכל היה בא על מקומו בשלום לולא נתגלה כי הצ'ק מווייף.

הבנק האמריקני הודה כי אמנם הוא הדפיס את הצ'ק, אך מעולם לא היה לסכום הרשום עליו כסוי, וכל המעשה בדבר בן הדוד התומך ב"סוכת הנופלת" לא היה ולא נברא. וכשהמטרה נתעברה בדבר נתברר כי הצ'ק זויף בידי האב ובתו. בבית המשפט נאם האב בסגנון התלמוד. דבריו נסבו סביב סוכת דוד הנופלת וסביב בת הקול שושמעה בבית הכנסת ואמרה לו: לך ועשה, והנאשם מלא את "הנעשה ונשמע" ותו לא.

בית הדין מצא את האב ובתו אשמים בזיוף כסף ולו גם לשם שמים. — אין התורה קרדום לחפור בה, ואפילו למענה היא! — קבע השופט, ודן את הנאשמים לתקופות מאסר שונות.

המכתח להצלחה

מאת ישראל צ'סטוכובסקי

זה לא כבר, באחד מערבי הסתיו הארוכים נודמן לי לשבת בחברתם של סופרים, עתונאים וסתם משחיתים נייר (מטבע קשה), שבאו אלינו לביקור קצר. ליד ספל קפה ועוגת "צנע" שוחחנו על בעיות ימינו. הורגשה בירחוד התעניינות בהתרשמותם של המבקרים ממה שראו ושמעו כאן במולדת. היתה זו שיחה ידידותית על אף חילוקי הדעות שנתגלו פה ושם — חילוקי דעות, שמקורם בתפיסה השונה של האדם הבא מבחוץ, מזו של היושב פה בארץ. שונה הוא הלך המחשבה של יהודי שישב בכר וואהבתו וכיסופיו למדינה הצעירה פעמו ממרחק של אלפי קילומטרים; יהודי שמאבקו נתיבטא בתרומה לקרנות השונות ובקריאת עתונות על המתרחש כאן. הבדל רב בינו לבינינו, שכן אנו חיינו את המתרחש, אנו לא רק קראנו את החדשות, אלא גם יצרנו.

על נקודות שונות נסבה שיחתנו ולא תמיד הגענו לעמק השווה. שאר לות שונות עוררו תגובות מפתיעות. הנה שאלתי שאלה אחת תמימה למדי: לא שאלה פילוסופית, אף "ציונית" לא היה בה. שאלתי בפשטות: "האם יש בדעתכם להשאיר בארץ ולהשתקע בה?"

לרגע קט נשתררה דומיה. הוחלפו מבטים. מישהו ניסה לומר משהו וחזר בו. פני כמה מן המסובין קדרו וב"אוויר הורגשה מתיחות מה.

"טרם החלטנו", סינן אחד מבין שיניו. "עדיין לא קבעתי את עמדותי". — נודדו השני להוסיף ובוה הפגין הסכמה לדברי קודמו.

ושוב שרר השקט. אחד אחז בכפית והחל בוחש בקפה שהצטנן בינתיים; שני לעס בסבר כבד את עוגתו, כאילו אין עוד מה להוסיף לנושא זה. דומה היה, כאילו חיפשו המסובים דרך להתחמק מבירור נושא, אך סופר נודע, שבמשך כל הזמן הקשיב לשיחה ללא תגובה, התעורר לפתע, זקף ראשו, ישר אלי מבט מהול בחיוך אירוני ואמר: "להשאיר? כן, רבים היו רוצים לעשות זאת. אך מה תהיה מנת חל-

רג, להתקוף ולהגן. כיצד אפעל כאן? בימים ספורים אלה ילשהותי כאן עמדתי על הסיכויים לי ולשכמוני, כאן, — אם ברצוני להקלט, — עלי להסכים ומראש לקו העתון מבלי לסור ימין ושמאל, או להיחפז לכותב סטנדרטי; להנציח בדיו את אשר רוב רובם של הקוראים חושבים ביום סלוני זה או אחר. או להיות כפוף לפקודה מלמעלה — או להיות צמוד למטבע הקדוש. לספק כל יום את רצונם של חלק אחר מהקוראים, על מנת להרחיב את חוג קוראי העתון ולצבור הון. ולכן איני (המשך בעמוד 12)

קסטל

סיגריות וירגין

פסגת האיכות

החברה הירושלמית לתעשיות סיגריות בע"מ

המדינה הזאת

הכנסת
מאת ש. יוסף

היכן זה כתוב בתקנון?
מפא"י אינה רגילה לה שאר במיעוט. אולם פעמיים אירע לה, בגלל הנפקדים שלה, והיא נשארה במיעוט. ב-29 קולות נגד נתקבלה הסתייגות של איש האופוזיציה י. רוקח. וזו היתה הפעם השנייה בערב אחד. רצים מטעם המצליף הס"ע יצאו דחופים אל המסדרונות, המון נון ובתיקה שבסביבה לחפש נפקדים ובניתיים, עלה על דוכן הנואמים חבר הכנסת ע. גלובמן כדי לדרוש הצבעה שניה שסען:

— יש לי הרושם שהיתה טעות במנין הקולות...

אילו היו מצביעים מיד עוד פעם, ודאי שאפשר היה לקבוע אם היתה כאן "טעות" או לא. אולם החל ויכוח אם יש להצביע מחדש או לא.

בינתיים לא שקטו גם המתנגדים על שמריהם וגם מטעם יתר הטיעות יצאו רצים להבהיל מצביעים.

ובינתיים הופך הויכוח בבעיה אם יש להצביע מחדש או לא לויכוח מחורדש על עצם הבעיה.

חבר הכנסת בן-אליעזר (חירות) מק' שה על היותו נגד ההצבעה השנייה ונגד חידוש הויכוח, בזו הלשון:

— האם אתה מעמיד להצבעה מפני שלא ספרו אל נכון את הקולות או מפני שהיה צורך בהסברה נוספת?

וחברו לסייע ד"ר י. בדר קולע למטרה:

— לא כתוב בתקנון שאי אפשר לקבל החלטה נגד מפא"י; שמפא"י אינה יכולה להשאר במיעוט.

אגב גם בהצבעה שניה נשארת סיעת מפא"י במיעוט. אם כי מפא"י הצליחה לגייס עוד שבעה חברים. אולם המתנגדי דים הצליחו אף הם לגייס עוד 4 קולות. תוצאות ההצבעה 29 נגד 33.

"חוק הנפקדים"
קרוב ל-60 הסתייגויות הוגשו להצעת החוק על נכסי הנפקדים. המס' תייגים למיניהם, זכו לשם מיוחד במס' דרונות ובמזונות: "לגיון המס' תייגים". ד"ר י. בדר (חירות), א. אליי (ספרדים) וי. רוקח (כללים) זכו לתואר מיוחד "אבירי לגיון המסתייגים".

כאמור: "במסדרונות ובמזונות". כי לפרקים היו כאן יותר חברי כנסת מאשר באולם הישיבות. פעמיים, בגלל שחברי הכנסת היו נפקדים מכסאותיהם שבאולם, נשארה מפא"י במיעוט. גם כשהוזעקו חברי הכנסת מהמזנון האור למה — השתתפו בהצבעה כ-62 חברים; כלומר שנים מעל למחצית חברי הכנסת.

הנשיאות כבר החלה לחשוב מה לעשות בחבר הכנסת הנפקדים מאולם הישיבות. יתכן, ויש צורך לחוקק חוק נגד חברי הכנסת הנפקדים.

הדיון בהצעת החוק לנכסי הנפקדים החריף את בעיית הנפקדים שבכנסת.

קנס כספי
אגב, שמענו, כי חבר הכנסת ש. לביא (מ"ה) איש-עין-חרוד. הלוחם הוותיק נגד "מש" כורתם הגבוהה של חברי הכנסת, עומד להגיש הצעה לסעיף מיוחד במינו בתקנון הכנסת: לא לשלם את המשכורת לאותם חברי הכנסת שלא יבקרו ביש"ב בותיה במשך חודש ימים. "חברי הכנסת צריכים להיות הראשונים להגיש מת משטרי-הצנע — טוען מר לביא — גם בלוא הכי משכורתם רחוקה מצנע. אולם בעד הזמן שהם חסרים מהישיבות במשך שבועות, בעיקר מפאת היותם בשליחות צבורית או באופן פרטי בחוץ לארץ, אין לשלם את משכורתם". ויש כאלה, שהיו או נמצאים בחוץ-לארץ למעלה מ-4 חדשים.

שאר פגעי הביורוקרטיה יכולה, אי פוא, להיות חוסר ידיעה. הענינים נמסרים ממשד למשרד, אף אחד אינו יודע להחליט עליהם, מחכים "לשוב מחוץ לארץ של המנהל" שהוא, ודאי, חייב לדעת... — וכך עוברים חדשים רבים עד שניתנת התשובה על בקשת רש"י.

ידוע, למשל, כי אין עתה בשירות הממשלה אנשים הבקאים בעניני חוץ-מסחר בינלאומיים. המומחים המעטים במקצוע זה המצויים בארץ עסוקים בעבודות פרטיות. לא מעט שגיאות נעשו בשטח זה מפאת שיגור "חובבים" לתפקידים שבהם דרושים מומחים. כן ידוע שהנהלת "סולל בונה" שלחה לבקש מומחים טכניים בחוץ-לארץ למפעלי התעשייה שנרכשו על-ידה.

הפסח
על שגריף
בדברים גרגשים, שנאמר בנצורה נאה, העריך שר החוץ, משה שרת,

את ד"ר מרדכי עליאש, הציר הראשון של מדינת ישראל בבריטניה. הדברים נאמרו בגן הבית של משרד החוץ, במעמד עובדי משרד החוץ. באופיו חברו יחדיו סגולות יקרות-ערך נדירות בהצטרפותן: שכל חריף ומבריק, הד"ר פנים, חן שבהופעה, יכולת ביטוי כבירה הן בעליפה והן בכתב, היתה בו מציגה מופלאה של מסורת יהודית עמוקה עם מיטב התרבות האנושית. בקרב הפרקליטות היהודית בארץ תפס מקום כבוד בשורה הראשונה של עורכי הדין שלנו. משכמו ומעלה היה גבוה מרבים מחבריו בחריפות הטוען שלו וביסודיות בקיאותו במשפט הארץ. היה בן-בית בספרי ההשכלה של המשפט העברי ושחה בים הגמרא וכן היה בקי להפליא בכל חידושי התורה של המשפט הבריטי.

כיצד ידע לגייס את נימוקיו ולהל"בישם במעטה של ברק! כסיף מומחה אשר חרבו אף פעם איננה מחטיאה בד"קירותיה..."

אכן, ציון יאה למנוח הגדול.

והאזרח מה הוא אומר?
מאת מ. רמקור

מכת הביורוקרטיה
בכל החוגים של אנשי מסחר, חרושת, בניה, ספנות או אפילו חקלאות פרטית תשמע

תלונה דומה: היוזמה הכלכלית נחתה באחירתה של פיקוח מופרז, הגבלות שרירותיות, גזירות על כל צעד ושעל ואיסורים חדשים לבקרים. אך על כל אלה נוספה מכה "שאנינה כתובה בתורה": הביורוקרטיה. מי ימנה את מספר הספסים והשאלונים שצריך למלא ולהגיש למשרדים הממשלתיים השונים בקשר לכל פעולת יבוא, קניה, ייצור או שיווק? ומי ימנה את מספר הימים, השבועות ולפעמים גם החודשים המתבזבזים בגלל איטיות הקצב של גלגלי המנגנון הממשלתי? מעשה ביהודים אמריקנים בעלי רצון טוב, שהחליטו להעביר לישראל מכונות לשם הקמת תעשייה מסוימת. היה עליהם לחכות שבעה חודשים עד לקבלת הרשיון הדרוש מאת הממשלה! הם היו בטוחים שהצעתם להשקיע הונם בישראל ולהקים מפעל יוצר תחקבל בשמחה ויתחסו אליה ברצון. המכונות היו ארוזות בגמל גיר-יורק ועמדו הכן להישלח לישראל. ההשקעה גרמה להוצאות רבות, עד שהאנשים הסתלקו מהתכנית ונשארו עם הרגשה של על-בון ומרירות.

אין מומחים
אפשר להניח שהפקידים במשרדי הממשלה אינם עושים בזדון, כדי למרר את חייהם של האזרחים במדינה ולהביא לידי יאוש את המשקיעים מחוץ לארץ. ההסברה היחידה להשהיות ול-

ברכת מזל-טוב

למר בנימין בורשטיין
לנשואיו עם בח"ל עטרה

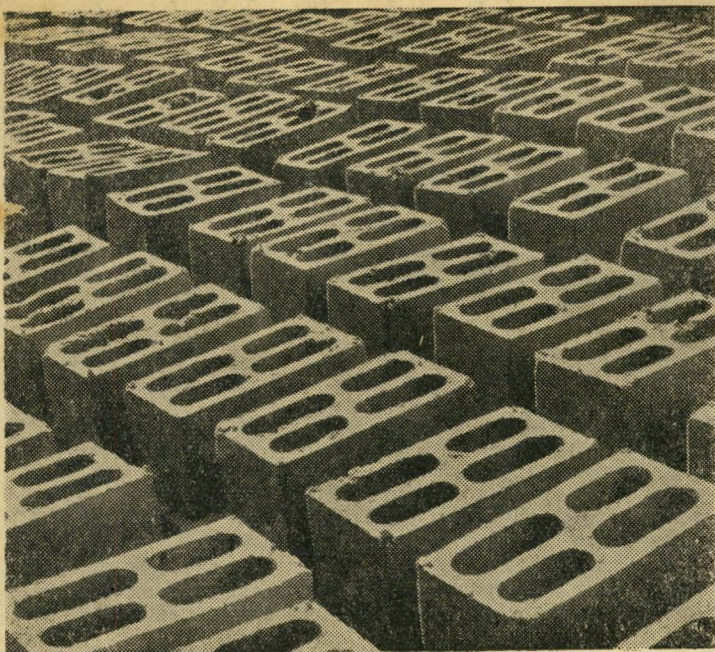
"העולם הזה"

החלויה בירושלם לים. משמאל: בן המנוח, אחיו, בתו ואחותו.

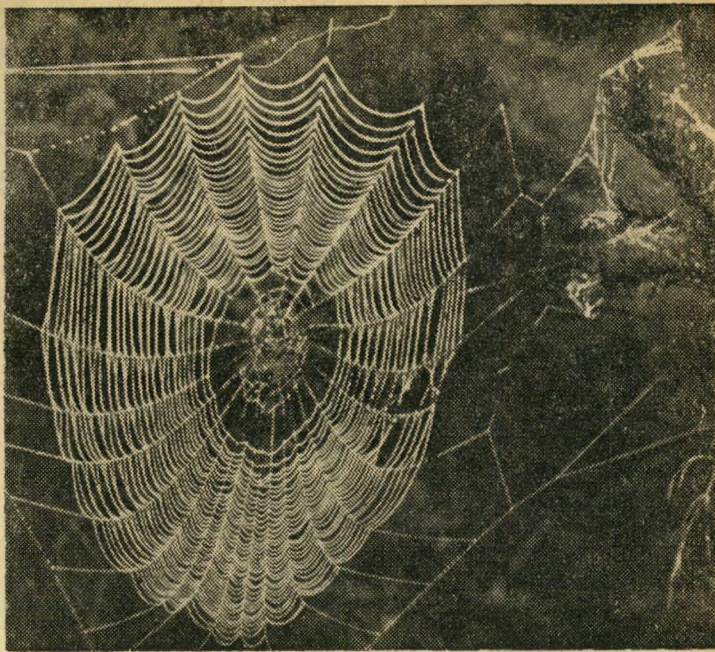

ציר ישראל בלונדון, המנוח ד"ר מרדכי עליאש ז"ל, במה שבעות לפני פטירתו, בשדה התעופה שיד לונדון, בבואו להקביל את פני הרב מימון, שר הדתות, בנסיעתו לארצות אירופה. בתמונה נראה הציר המנוח בחברת מר שלמה פישמן, מנהל בנק המזרחי בתל-אביב ורעייתו (ליד הציר) והגברת אוסטרובסקי.

הצילומים: בראון

כורי אדם

כורי עכביש

זה לא מרגיז!

כאן הכל טוב ויפה אלא כשאתה לוקח כרטיס נוכח אתה כי לא הכל כשורה. זכורים עדיין לקהל ההתמרמרות והבקורות על מחיר הכרטיסים להופי עותיה של אלינבט ברגר, ורק לאחר שבועות מספר החליטה על "הופעות עממיות" ואף הן במחירים לא עממיים ביותר. לקונצרט של קוסביצקי לא יוכל אדם בעל משכורת בינונית לגשת. בקרוב יופיעו אצלנו האמנים הדגולים: הכנר יהודי מנוחין והזמר טישו גובי. איני רוצה אף לתאר לעצמי מה יהיה מחיר הכרטיס אם הקהל לא יעמוד על המשמר. יש להתריע נגד אלה הסבורים כי מחיר האמנות חייב להיות כה רב ועצום. על כל שוחרי האמנות להתנגד לדרך זו של צבירת רוחים.

אשף

אמנים מחוץ לארץ

הדבר החל עם בואה של הגב' אלינבט ברגר, ומאז באו האימפרסורים לידי מסקנה כי הבאת אמנים מחוץ לארץ זה עסק מכנים. ובזמן האחרון החלו מציפות אותנו מודעות על גבי מודעות בקשר לבואם של אמנים דגויים משה המוסיקה והתיאטרון. עד

רי הכנסת יפנו אליו ויבקשו ממנו אותו דבר...

מי בעד המדף. — א. ארישר טר ען נגד הזכרת שם המלך בחוק ("דבר המלך במועצתו") או להוסיף "המלך האנגלי". נשאר לנו רק "מלך" אחד — מלך מלכי המלכים...

ד. צ. פנקס משיב: "המלך" אינו אלא "טמין טכני". ה"ר"י. שפרינצק: איזה תסבוכת רויאליסטית? אילו היתה הצבעה על "המלך העברי" הייתי עוד מבין... עוד יציעו לנו להציב מי כאן בעד "המלך האנגלי" ומי מתנגד?

ברכת הקב"ה. — א. ארישר: הקב"ה חנני בקול רם, המחשמל את ה"ר"י ואת חברי הכנסת האחרים... אני מצטער על כך...

מים בחינוך והתפאר, שאף הוא, כרבים אחרים, אינו יודע את ההבדל בין המזרחי ואגודת ישראל...

א. גניכובסקי (דתיים): ואת ההבדל בין אשכנזים וספרדים אתה יודע?

השר: אתם יצרתם את ההבדל. קריאות הביניים מתרבות. הנושא מושך ופיקנט. השר יוצא קצת מגדרו הרציני ועונה תוך המומר לקוראיהביניים ה"אשכנזים":

— אין לכם רשות להתערב ולהפסיק... אינכם נציגי הספרדים... ולי מותר להפסיק? — נשמעה קריאה מפי מר א. הכרמלי, הספרדי של מפא"י...

זמזומים

פחותיות. — ה"ר"י. שפרינצק לנואם שהאריך בהסברתו על הסתייגות: "הנושא שלנו הוא כזה שכלל שמסבירים יותר, הענין מובן פחות..."

הדרך לג'עידן — ד. צ. פנקס (דתיים): "ד"ר י. בדר רוצה לשכנע אותנו שרק ניסוחו יביאנו לג'עידן... ד"ר י. בדר (חירות): על הדרך לג'עידן יש, כידוע, מונופולין לסייע אחת בלבד..."

ה"ר"י הג'עידן. — ד. צ. פנקס: ה"ר"י היה אדיב מאד בתחושת הדיבור שלא בהתאם לפרוצדורה לחברות הכנסת. אבקשו להיות אדיב גם כשחב

מפא"י בענייני חינוך עיקר הביגאמיות... הויכוח הוא בין שתי הסיעות הקואליציוניות:

מפא"י והדתיים. ההאשמות ההדדיות הן לפרקים חריפות יותר מאשר בין דוברי הקואליציה והאופוזיציה. הדבר הגיע לידי משבר ממשלתי וחיסולו למחצה. המשכו עוד יהא מוכר השבוע גם בכנסת וגם בממשלה.

חבר הכנסת גולדראט מהחזית הדתית האשים את מפא"י, בדברו בענין החינוך במחנות ב... ביגאמיה פוליטית. ככל העניינים היא מסתמכת על החזית הדתית נגד מפא"י... ובענייני החינוך היא מסתמכת על מפא"י נגד הדתיים...

מעשה בפירות...

בפירותיהם של ילדי תימן נאחזו רבים מהמתווכים על בעית החינוך במחנות. חבר הכנסת ד. צ. פנקס (הדתיים) טען כי "זוהי אינכביזציה לגוונו לואטוטים התימנים החמורים את פירותיהם מבחינה היגיונית". הפרופ' דינאבורג (מפא"י) הסתייע בסיועו של הרבי שמואל מוהליבר שביקר בזמנו בעקרון והציע לאיכרים לגוונו את פירותיהם, כיון שאין הדבר מתאים לאקלימה של הארץ. "האם לפי התיאוריה של מר פנקס, גם הר' מוהליבר הוא אינקביזטור" — שאל הנואם בהצביעו דרך אגב כי גם מר ד. צ. פנקס "אינו הולך בפירות..."

ומעשה בספרדים...

מה לשר המשטרה ול-בענייני חינוך? שר המשטרה עצמו תירץ זאת בתחילת נאומו: "יותר חינוך, פחות פושעים ושר המשטרה מעוניין בכך..." קריאה: לא יהיה צורך גם בשר משטרה... להלן דבר שר המשטרה נגד הור

ברכת מזל-טוב

למר בנימין בורשטיין לנשואיו עם בח"ל עטרה

פועלי דפוס שהם

נפתח
סלון ליופי ותסרוקות
של
צבי לינצקי
ברחוב שלמה המלך 80
טלפון 2770

תחרות ראשונה לבחירת

מר ישראל 1950

תתקיים

כרטיסים להשיג:
מכון שמשון, בן יהודה 128, אחים אליהו, הרצל 15, הכרטיס, אלנבי 31

נ-3 לאפריל א' רחוקים פסח באולם "אהל שם"

הצבר

הדבר הראוי ביותר לציון לגבי הזמן, הוא עצם היותו כה יחסי. מן המוסכמות הוא, שזכרונות רבים חולפים בראשו של האדם הטוב; וכן, אין זה מן הנמנע, שעלול האדם לסקור טרשת חזיונות בשלמותה, תוך כדי חליצת כסיותיו.

וזאת בדיוק עשה טריסדיל, בעמדו ליד השלחן, במעון הרוקים שלו. על השולחן, בתוך עציץ-חרסינה אדום, עמד צמח ירוק נדיר. הצמח התייחס למשיפת הצברים, עלי משוש ארוכים, שני עו תמיד בתנועה מרמזת אפיונית, לרוח הקלה ביותר, קישטוהו.

ידידו של טריסדיל, אח הכלה, עמד ליד המגון, קובל על שנעזב לשתות ביחידות. שני הגברים היו לבושים חליפות ערב. לולאות הסרטים הלבנים ככוכבים בדשי מעליהם, הבהיקו בקר-רות הדירה.

סוקר היה טריסדיל, תוך כדי התירוט באטיות את כפתורי כסיותיו, בסקירה מהירה וצורבת, את מאורעות השעות האחרונות. נראה, היה, שריח הפרחים, שנצטברו בכנסיה בערמות בשמיות, עוד עלה באפו, ושואן המולת אלפי קולות, מעורבים ברשרוש שמלות, עדיין זמזם באוזניו; ובעיקר חזירות היו ונשנות בתוקף מלותיו של הכומר, שני אחריו בעצלתיים, ושקדשו אותה לגבר אחרי מבלי להשיב.

מנקודת מבט אחרונה, ונואשת זו, התאמץ עדיין, כאילו נעשה הדבר לחלק בלתי-נפרד מהלך נפשו, להגיע לסברה כל שהיא, כיצד ומדוע אבדה לו. מזור עזע קשות על-ידי עובדה בלתי-פשרנית זו, מצא את עצמו, לפתע, עומד פנים אל פנים עם דבר שלא נקרה לו בדרכו מעודו — תוך תוכי נשמתו הערסילאית האמיתית. הוא ראה, כיצד הפכו כל בגדי האנוכיות והעמדת הפנים שלבש, והיו לפתע לבלואי סחכות. חלחלה אחותהו למחשבה, שעוד קודם לכן, נראתה כסות נשמתו לאחרים, על-בה ושחוקה. שחצנות ויוהרה? אלה היו החוליות בשיריונו, ועד כמה חפשיה משתיתן גם יחד היתה היא תמיד... אבל מדוע?...

בהתקדמה לאטה בכנסיה, ליד השור, רות, בכיוון לבמה, הרגיש עליצות זו-עפת, לא יאה, ששימשה לחזקו במקצת. סבור היה, שחזירונה נבע ממהשבותיה הנתונות לאחר מלוח שלו עמדה למסור את עצמה. אך גם נחמה פורתא זו נשמטה הימנו. בראותה את מבטה המר-

רם, המהיר והזך, שנתנה בגבר כאשר אחז הלזה בידה, ידוע גם ידע, כי נשכח הוא. לפני היתה נועצת בו אותו מבט עצמו, והוא עמד יפה על טיבו. אכן, יהירותו התערערה; משענה האח-רון התמוטט. מדוע נסתיים הענין בכך? והם, הרי אף לא רבו ביניהם...

בפעם האלף העביר מחדש במחשבו תו את סדרת מאורעות הימים האחרונים, עד אותו פרק זמן, שחל בו המפנה הפתאומי.

בעיניה, גבוה היה משכמו ומעלה, והיא העלתה על כס רם ונשא; וב-רוממות מלכותית קבל הוא את הערצתה. היתה זו קטורת מאד ערבה אשר הקטירה לפניו; קטורת כה צנועה (אמר לעצמו); כה ילדותית ונערצה, וכל כך (מוכן היה, לפנים, להשבע) אמיתית וכנה. היא העטתה אותו במספר בלתי מצוי של תכונות נשגבות, מדות וכשרונות נעלים, והוא בלע את מנחתה כמדבר הצמא הסופג את מימי הגשם, מבלי ליתן תמורתם כל הבטחה לשגשוג נטע או להפרכת זרע.

נוצף, משך טריסדיל בחזקה בשפולי כסיתו האחרונה, ואותה שעה חזרה, לפתע, וראה לפניו ברורות, את המקרה בו הגיעה יהירותו האווילית, הנספדת במאונחה, לשיאה.

המקרה אירע אותו לילה, כאשר בקש אותה לעלות על כסאו הרם, ולקחת חלק בגדלותו. כעת, מפאת הכאב, מנע עצמו מלהגות בזכרון יפיה המשכנע אותו ערב, בגלי שורה המתנופף, בחן פניה הצנוע ודבורה הרך. אבל דיים היו בשעתם לעוררו ולהביאו לידי כך שיבקש את ידה, בשעת שיחתם זו אמרה:

"וקפיטן קרוטרס ספר לי שאתה שולט בשפה הספרדית כיליד הארץ. מדוע הסתרת הישג זה ממני? היש דבר שאינך בקי בו?"

אליבא דאמת, קרוטרס זה שוטה גמור היה. יתכן מאד שהוא (טריסדיל) חטא בזה שצטט במועדון איוה פתגם קסטילי עתיק וקולע, שחטט והרציא מתוך התוספתות בגבי המלונים (לעתים, אשם היה במעשים כגון אלה). קרוטרס זה, שנמנה על אותם ממעריציו שלא עצרו ברוחם, היה אותו אדם שהפליג בערכה של בקיאות מפקפקת זו שהוצגה לראיה.

אך, דא עקא! קטורת הערצתה ערבה היתה, ומחניפה עד למאד. הוא לא הכחיש את הידענות שיחסו לו, ולא

מחה כאשר שורה מסביב למצחו את זר הדפנה הכובש של חכמה ספרדית זו. הוא הניח לזר לפאר את ראשו המנצח, מבלי שירגיש, בתוך כריכתו הרכה, בחורו של הקוץ שנועד לדקרו מאוחר יותר.

כה שמחה, כה בישנית וכה נרגשת היתה היא! עד כמה נרעשה, כצפור שנלכדה בפתח, כאשר הניח לרגליה את כל חוסן עצמתו! נכון היה להשבע עתה, כאן, שעיניה הביעו הסיכמה ברורה; אבל היא, בצניעותה, לא השיבה גלויות: "אשלח לך את תשובתי מחר", היא אמרה; והוא, המנצח הבוטח רבי-החסד, נעתר לדחוי, בבתיצחוק על פניו.

למחרת, חכה בחדריו לתשובה, בקור-צר-רוח. בצערי היום הופיע בפתח ביתו משרת, והשאיר את הצבר המזור בעציץ-החרסינה האדום. כל אגרת לא היתה מצורפת, רק תו בלבד, הנושא שם זר, ברברי או בוטני. הוא חכה עד הלילה, אך לשוא. גאותו הפגועה ויהי רותו הרבה מנעו אותו מלבקשה. כעבור יומיים נפגשו במסיבת-ערב. הם דרשו אחד בשלום השני בנמוס רב. נרגשת, הסתכלה בו בתמהון וכמיהה. הוא היה אדיב, אבל קשות, ומחכה להסברה. במימיות נשיית קלטה את הרמז מדרך התנהגותו, והפכה לכפור ושלג. וככה פערה התהום פיה, שהלכה והתרחבה ביניהם. כמה שנה? במי היה האשם? נזכר עתה, ביקש את המענה בין תלתי-חרבות הונאת-עצמו. אילו...

קולו של הגבר השני בחדר, שפרץ בתרעומת למחשבותיו, עוררו.

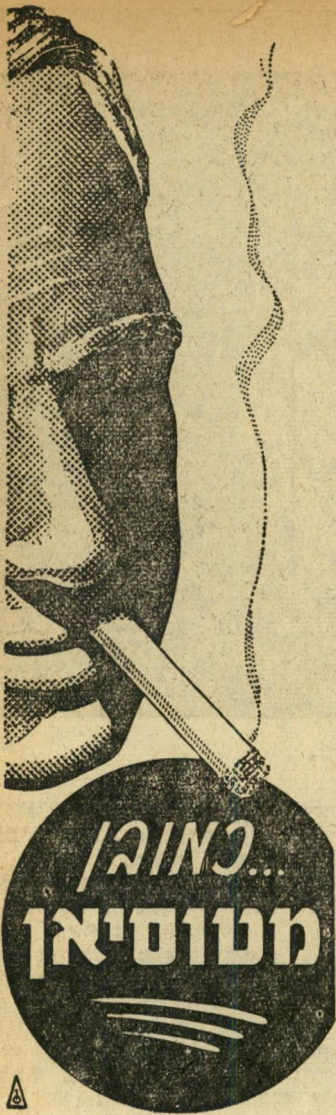
"לעזאזל, טריסדיל, מה לך? אתה נראה כה עלוב, כאילו אתה עצמך הולדת לחופה, שעה שהיית מסייע בלבד. הסתכל נא בי; גם אני שותף הייתי למעשה זו, ובאתי ממרחק אלפיים מיל, כל הדרך מדרום-אמריקה, בספינת בנות מלאת כנמיות, והגודפת ריח שום, לקחת חלק בטכס הקרבה זה. שים נא אל לבך, באיוו קלות נושא אני על כתפי את עוזני זה. נוסף לכן, היתה זו אחותי הקטנה היחידה, וכעת איננה עוד. גש נא הלווא, ותשתה משהו להי-קל על מצפונך."

"תודה. אין את נפשי לשתות כרגע", ענה טריסדיל.

"יין-השרף שלך", המשיך השני, בהתקרב ובהצטרפו לטריסדיל, "הוא איום. סור נא אלי, בזמן מן הזמנים, אל פונטה-רדונדה, ותטעם מהיין-שג' רציה הזקן מברית. אכן, כדאית הנסיעה למטרה זו. הלו! הנה מכר ותיק. אמור נא, טריסדיל, כיצד הגיעך צבר זה?"

"מתנה מידיד", השיב טריסדיל, "המכיר אתה את המין?"

"מכיר היטב. משתייך לסוג הטרור"

פני תמצאם למאות כל יום בסביבות פונטה-רדונדה. הנה השם על התו הקי שור לו. היועד אתה ספרדית כל שהיא, טריסדיל?"

"לא", ענה טריסדיל, כשצל חיור מר מרחף על שפתיו, "האם השם בספרדית?"

"כן, ילידי הארץ מדמים שהעלים המתנועעים כאילו מושיטים יד ומרמזים לעומתך, והוא נקרא בפיהם: — ונטו-מרמה (Vento marre), ומשמעו 'בוא וקחני'."

מאנגלית: דוד סגל

שיחות על כנרת ועל כנורות

מאסטרו סרגיי קוסביצקי כיבד בבקורו את עיו גב הרוצה להפך לטנגווד הישראלי. בצלום שמימין נראה הבנין למוזיקה המוקם והולך במקום.

הצלום: נפתלי

בנו רותנברג

מטולה שעל הגבול - פנינה נעזובה

בימי המנדט היה המצב שונה. אז לא היתה לנו מדינה. במדינת ישראל אין מבריחים במטולה, כך אמר לי אחד הותיקים שעליו הצביעו כמברית לשעבר. אולם נראה שעובדה זו, חזרתה בתשובה של מטולה איננה משמחת את המפקח על המזון. יש לי הרושם שהוא היה שמח אילו היו אנשי מטולה מסתדרים בעצמם. נוכחתי בישיבה של בעלי בתי מלון עם ראש המועצה, מר לויט, ולהשתוממות הגדולה שמעתי שהמפקח על המזון נמצא בחיפה וכש תושבי מטולה, מאה שמונים וחמשים נפשות ועוד חמשים עולים חדשים, זקוקים לאספקה, עליהם לנסוע לחיפה, כדי לקבל רשיון. ומשום שאין מחל-קים את כל האספקה ביום אחד אלא פעם מחלקים ביצים ופעם תפוחי אדמה, פעם בשר ופעם סבון, אין למצוא סוחר במטולה שיהיה כה עשיר כדי לספק את המצרכים למושב. כי הנטייה כרוכה בהוצאות העולות בהרבה על הרוח האפשרי. ומשום שכבלי הב' יורוקרטיה קשים הם אצלנו, עוברים שבועות ללא אספקה סדירה במקום. מה הפלא איפא שבעלי המלון אומרים

(המשך בעמוד 16)

אפילו אם הדבר מזיק לו עצמו. לכן, אין מספיק מים במושב.

למעלה מהמשים שנה, עבדו אכרי מטולה את שדותיהם בעמק מפואר שמאחורי הכפר הנקרא "מרץ". שם יש להם ארבעת אלפים דונם. אולם, למזלם הרע, השדות האלה מעבר לגבול לבנון. מסיבות שאינן ברורות לי הסי-כמה הממשלה לותר על שדות מטולה לטובת האויב. כשאתה עומד בפסגת ההר וצופה לעבר ה"מרץ" אתה רואה שטח אדמה גדול שאינו מעובד. אלה הם שדות מטולה. ומסביב לעמק הזה אתה רואה גבעות והרים כשעליהם כפרים ערבים, כפרי הלבנון שהיו בידי צבא ההגנה לישראל. יש להודות על האמת: בושה אחזה בי! חללו כאן את כבוד הנשק העברי! תהיינה הסבות אשר תהיינה, על אדמות כאלה אין מותרים.

כיום מורגשת פעילות בעמק. חברה אמריקאית מניחה צנור נפט לרוחב העמק, צנור שצריך להוביל נפט מסוריה לצידון; והצנור חוצה את שדות מטולה. האם חיתרנו כבר באמת על שטח זה?

גורל השדות יקבע את גורל מטולה. הנוער עזב את המקום. אין עבודה ואין פרנסה. אכרי מטולה הופכים לפרו-לטריין מאונס. הם הולכים לעבודות חוץ בסביבה. אמנם קבלו שבע מאות דונם אדמה מרוחקים מהכפר, אך בתש-לום מלא ובלא התחשבות בעובדה ש-שדות מטולה נשארו מעבר לגבול.

בלילות הסתובבתי בכפר וסביבתו, שוחחתי עם אנשים, עם כחות הבטחון במקום והנה אכזבה, אכזבה משמחת... במטולה אין מבריחים. הפרסום הרע שעושים לתושבי מטולה, משולל יסוד.

יותיה. כאן עומד בית מלון חדיש ליד בית ישן, מתקופת הרומנטיקה הציונית. הרעפים האדומים שעל הגגות והגפן המטפס על הגזוזטרה ולאורך הקירות, והקירות עצמם, ספק עומדים ספק נופלים — כל זה מספר ספור של עקשנות חלוצית ועבודה קשה, של חוסר פתוח ורצון חזק מאד לחיים. יש במראה החיצוני של מטולה מעין סתירה נפלאה: מושבה קטנה שלא התפתחה אלא הפכה לבית הבראה גדול. אנשים כמעט ואינם נראים ברחוב, לער-מת זה רב מאד מספר הילדים המס-תובבים ברחוב. הם נראים בריאים וחי-זקים; פניהם צהובים-אדומים ושע-רותיהם פרוצות. השערות הפרועות מקורן בעובדה שאין לעת עתה ספר במטולה. האנשים מסתפקים בהזדמנות מקרית לנסיעה. ברחוב מסתובבות גם פרות, ילדה אחת חוזרת הביתה מבית הספר כשהעז הקטנה עוקבת אחריה כ-כלב. לאחר שהיא אינה רוצה להפרד מהעז, היא מבקרת גם כן בבית-הספר.

הרקע הכפרי של מטולה יופיה המקסים המודגש על ידי החרמון מכור-סה השלג, הנראה כל כך קרוב, יכול היה להיות רקע מתאים לפתוח המקום גם כמושבה חקלאית מלאת חיים וגם כקיטנה לתושבי הארץ. אולם, העקש-נות הציונית שעזרה לתושבים הותי-קים להחזיק במקום, שוב מתנקמת בהם.

אמרו לי שלאנשי מטולה קשה להגיע לידי הסכם אפילו על דברים קטנים, וממילא כשהדבר קשור בהש-קעות גדולות, כמו מיכל מים וכו'. קיים ריב במטולה למקורות הפרנסה הצרים, ומפני שהם עקשנים, וקשי עז-רף, אין איש מוכן לעזור לרעהו

בקרתי במטולה משתי סבות. אחת משום שאמרו לי בתל-אביב שמטולה הוא כפר של מבריחים ומאד רציתי להיות פעם בכפר כזה ולהוכיח איך חיים מבריחים במדינת ישראל. שנית, מפני שאמרו לי שמטולה הוא אחד המקומות היפים בארצנו בחדשי האביב.

עליתי למטולה בשעות בין הערבים כשהשמש שוקעת מאחורי ההרים. מסור-לה שעל ההר היתה טבולה באור הש-מש, ומרחוק נראתה כמצודה אגדית. תחנת "אגד" במטולה איננה אגדה. שלט תלוי על אחד הבתים שלפניו עומד סולם מברזל. זוהי התחנה. הרחוב הראשי של מטולה, שהוא גם הרחוב היחיד במושב, מתאר לפניך מיד גם את אנשי מטולה, בעיותיה והתלבטו-

ה נ ק ו י

ל ב ע ל י ט ע מ

ק ש ת מ נ ק ה ו צ ו ב ע ת

קול צבור, צבור ואזור:

י.ס. או.ס.

משאיל רמקולים, מיקרופונים, פטפונים ותקליטים לחגיגות, נשפים וכו'

רדיו י.ס. או.ס.

תל-אביב, רחוב שינקין 15

פסנתרים

מפירות ידועות — במבחר גדול

ופטרמן את יון, ת.א. רח רשי

מטולה שעל הגב

רשמי סיור מאת בנו רותנברג

הבית הישן שומר עדיין על הרוח של הציונות הרומנטית מימי הברון רוטשילד

תחנת "אגד" יש מקום לסוכה נאה במקום זה המיועד לתורים ומכריאים, אך לעת עתה עומד במקום סולם ברזל בלבד.

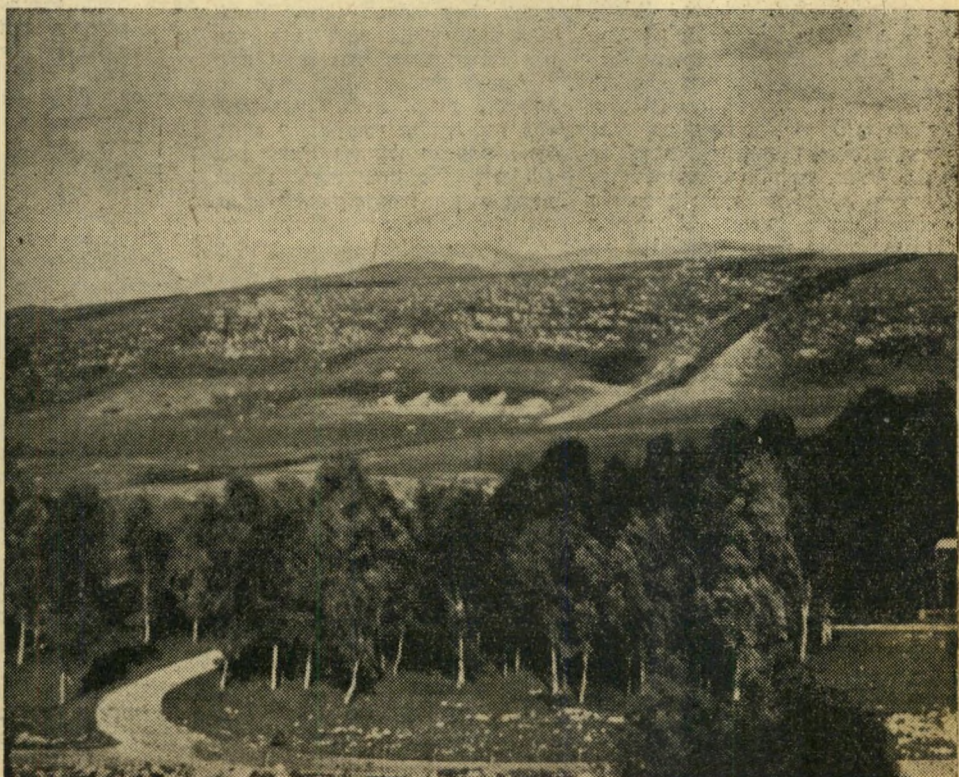
הדרכה בעבודת יד בבית הספר של הכפר. גם באה לבית הספר יחד עם האחים הצעירים התלמידות.

חנות "כדיבו" של מטולה.

בית חדש במטולה, בית של ע

חלק מעמק ה"מריק" בו מניחים את צנור הנפט, על אדמות מטולה.

אחד מבתי המלון במטולה.

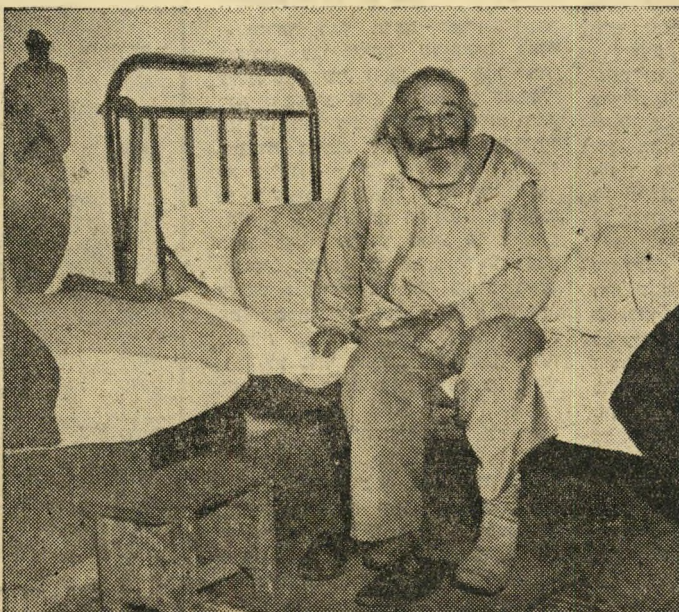
ארבעה דורות במטולה. משפחת לויט.

בקשוני לכתוב כאן: "הבנדה של מטולה".

"שלושים שנה חייתי במשמר הירדן ועשרים ושמונה שנה אני במטולה." אומרת גב' אמיתי.

אליעזר רזניק, ממוסדי מטולה שלא עזב את המקום זה חמשים וחמש שנה, שואל: "למה לא מגרשים את הערבים מהכתל המערבי וממערתי-המכפלה?"

הדשים.

בקר המשמרה בבית

(המשך מעמוד 4)

— טוב טוב, כל זה נכון, אך לפי האיסור המצוי של ממקור נאמן, הרי הדוד זאדור כבר... למעלה מ... איך אומרים זאת בלשון המשמרה? למעלה מן הגיל הקבוע. — ואין זה הצלחת...!

— איך זה הצלחתי! — פורץ הדוד זאדור בצחוק — גם זה שוב אינו אלא חשבון פשוט בתכלית. אני בן ששים ושלוש, אך גרעתי מהן עשרים, נשארו ארבעים ושלוש, לא כן? שכן צריך לדעת אדוני העורך, תמיד צריך לדעת, מתי ואיפה להכחיש עשר-עשרים שנה בנאמנות. כשביקשתי בשעתו דמי פנסיה מאת האגודה הלאומית של לוחמי התחיית היהודים, אמרתי שבעים שנה, שיראו כמה ישיש אני. הכל חשבון פשוט. צריך לדעת חשבון בה מולת החיים.

אני מנהמם, מכעקע, נע אילך ואילך על הכסא הרעוע, כאילו מחפש אני דבר-מה על הרצפה, מה שארצה גפל ולא יהיה עוד, שיטאטאו אותו עם הנובל ביחד.

— אגב, הגיל לגמרי לא חשוב, אדוני העורך — פוקח הדוד זאדור את עיניו — העיקר הוא רגש-החובה. צריך לשמור על הסדר? תמיד היה זה עקרוני בחיים! האזרח ישן לו שנת מנוחה במיטתו כשיודע, ששומרי חייו ורכושו הם אנשים בעלי אופי כמוני, המעפיל עמואל זאדור!

הוא מלטף ומחליק את שפמו איך לך זאילך, ממצמץ בעיניו בערמה, אחר מתכופף אלי ואומר:

— אדוני העורך, היש לך מכירים במשמרה שלנו פה? נחוצה לי קצת פרוטקציה. אצל ראש המשמרה בעצמו. אדוני העורך מכיר אותו?

— את ראש המשמרה? — הבלטתי את חזי ברביכבד — איך לעזאזל אינני מכיר את ראש המשמרה! מובן, שאני מכיר אותו!

הדוד זאדור קופץ ממקומו, חובט על שכימו ומצטרף בתרועת-ששון:

— הו, ימח שמי שמים! אם כן הרי זה מצוין! משום שבו תלויה ההעברה שלי!

— העברה? לאן אתה רוצה להי עבר הדוד זאדור! אולי לטראנסילחא-ניה?

— נא לא להתלוצץ אדוני העורך.

רוצה אני להיעבר לעתליט, למחנה האני גלי, במקום שהחזיקו אותנו שמונה עשרה חודש כבלתי-לגאלי. רוצה אני לעמוד שם על המשמר על יד השער, מחוץ לגדר-התיל. האניך זוכר, מה עשו לי השוטרים שם בפנים? כמה שוטרים שהיו שם, כולם טלטלו אותי, רק אותי, לטאטא את החצר — אותי, לצבץ את הצריף — אותי, לחטוב עצים — אותי, לקלוף תפוחים — אותי, לנכש את הגן — אותי, לכבס בגדים — אותי! לשם אני מתגעגע עכשיו, בזמן האחרון יושבים שם במחנה אדונים חשובים, אותם ששלחו אלינו תמיד שליחים להגיד לנו: סבל-נתי, סבלנות, סבלנות! ואתה עמואל זאדור, סתום את פיה! יד לפה! — אם כן, כעת עמואל זאדור יהיה השור במשמר עטלית והוא ידע את חובתו! "אדוני האקסלנץ מיניסטר לענייני חוץ מר שרתוך! חת, שתים! אל המטבח, לרחוץ את הדוד!" מבין, אדוני העורך?

רציתי להגיב על דברי הדוד זאדור בסגנון שוטרי-סרואני, כשנכנס סוכן הבית שלנו הזרני, כדי להתחקות על שרשי ביקורה של המשמרה אצלי ועל תוצאות הביקור.

כשראיתי אותו — קפצתי ממקומי ונפילתי על צוואר הדוד זאדור, חבקתי ונשקתי באהבה ותיקה.

— הכל יהיה בסדר מיסטר זאדור! — אמרתי — אני ערב לך בעד ההעברה. ידיד ותיק כזה, כמו ראש המשמרה — אין בקשה שלא ימלאנה בי בשמחה רבה! וביחוד בקשה פער טה שכונו. למותר לך להטריח עצמך אלי בפעם הרביעית, מיותר בהחלט.

שוב חבקתי את הדוד זאדור ואחר כך ליחיתי אותו החוצה. זאת לי הפעם הראשונה בחיי, שאני מלווה את השור טר.

— מה זה היה? — שאלה אשתי כשחזרתי, מובן, בהונגאריה.

— מה היה? — עניתי גם אני בהונגאריה — הכל אינו אלא חשבון פשוט בתכלית. יראה-נא סוכן-בית כזה, איזה יחסים ביני לבין המשמרה. יחסי נשיקה! סוף-סוף אסור לו לאדם להי בהל משוטט הגון וישר לב! איפה אנחנו, באמריקאציה? מתפלטים? בביתנו אנחנו פה! נא למוזג כוס קוניאק לשנינו! בבקשה!

— לחיים אדון חוציבלפוטער! לחי יים! לחיי סוכן-הבית שלנו!

— לחיים!... אאא!... אראק טוב!! רציתי רק להגיד, שהכל בסדר. לא תהיה העלאה בשכר-דיירה... בראנדי טוב מאוד!... לחיים!...

המפתח להצלחה

(המשך מעמוד 5)

מסוגל. חסרון גוסף לי, וחושבני שהוא גרוע מקודמו: איני חבר מפלגה, לא השלטת ואף לא זו של האופוזיציה. יכול אני להציע רק את ידיעותי, נסיוני ואת כושר עבודתי — אך כל זה אינו מספיק ומספק כאן. ולפעמים מיותר, ולעיתים קרובות אף לא רצוין... הבינתי יפה את כוונת דבריו, רק מוזר היה הדבר בעיני שכל כך מהר, תוך ימים ספורים כבר הבחינו האדונים הנכבדים בנעשה. תפסו מיד שהי שכלתם, עצמאות הבטוי וכושר ההשפעה אינם משמשים כהמלצה טובה.

ואמנם זהו מצב בארצנו. לכשלו תמיד נזון האדם החור שב את מחשבותיו הוא, והמעזי להחזיר את השקפותיו בקרב ההמונים. נגיד מכתבים חיצוני החברה השלטת. אין כלל בקוש אחר אנשים מדריכים ומלמדים, אלא הפוכו של דבר, רצוים אלה מבינו הנוטים לקבל הוראות מגבוה. סתם רובוט העושה את המוטל עליו בצייטונות של "ילד טוב". ירדתי לסוף דעתם של ידידי, הסופרים והעיתונאים שקנו את עולמם ביצירותיהם. ידו עים ואהובים הם בארצות מגוריהם בגור לה, ועתה גם אצלנו, בישראל. ידועים — מפני שאין מכירים אותם יתר על המידה. אהובים — כי מרוחקים הם. אהבת המולדת קרובה ללב כל יהודי ואין הוא נוטה לוותר עליה בנקל ולמחותה. אך אדם קרוב אצל עצמו, והיחד שמה ההחלטה להשאר בארץ תביא לידי חסול היחס והתנאים הגורמים בהם הוא נמצא עתה, והאזהרה תחלף בקנאה (כי אין איש אצלנו הרור זה שיקימו לו מתחרה) והיחס האדיב וההוגן יעלם כאילו ולא היה. ומי רור זה לוותר על קבלות הפנים הנאות ועל בנקטים מפוראים? ועל כל הטוב והיפה הנעים והחשוב, האהוב והלבבי? שונו היחס ישפיע ללא ספק על כל פעולותיו והיקף יצירתו. עובדות אלה ללא ספק משהים את ההחלטה על השתקעות בארץ ואולי אף מבטלים אותה. כל יצור אנושי, ולא דוק אמן, הינו רגיש ועשוי להפגע, ואף להפגע קשות כשהוא נפגש ביחס גס. אנו חיים בארץ זמן רב פחות או יותר, הסתגלנו כבר לתנאים כאן, התאקלמנו, עורנו נתעבה במשך הזמן ואין אנו חשים בכל פגיעה בכבודנו ובמעמדנו. פגיעות אלה הפכו לחוק הטבע ואנו שותקים. כי מכריחים אותנו להבליג ולשתוק. דרך ארץ ויחס אנושי הם מחוץ לסדר היום אצלנו. יש פה שנוי ערכין משונה. פעמים אין אנו חשים מה קטן האדם לעומת המשמרה שהוא תופש. דוגמאות לדבר יש לרוב.

יהרהר רגע תושב הארץ ויפנה תשומת לבו ליחס שרוכשים לאדם שהיה פעם שר. וראה כיצד פנה דהת ענינות מסביב אותו אדם, והן בממשל-תנו הזמנית שימש כשר ועמדתו היתה מכובדת ביותר. עתה נשכח ועקבותיו לא נודעו, וכי מה טעם להתעניין בו ולהעריכו. והוא הן חדל להיות שר וחזר רק למשרתו הקודמת. ואם גם הדבר נעשה מרצונו הטוב או בהתאם לתכסיס פוליטי של מפלגתו, הוא פסק לשמש נושא מענין, כי בעזבו האיש את משרתו לא כדאי יותר להתחנף, להחזות קידה. כי אין צפונות לשכר. ולכן לא כדאי הכבוד. הוא נשכח ועתה רק יורשו רוכב על הסוס, כי בידיו המושכות. גורל דומה לזה הוא גורלם של מפעל די צבא שונים ששמותיהם היו פעם לאגדה ולסמל בפי כלנו. נדחו, — ואין הם קיימים יותר. המוסד היחידי שמטפל בהם עדיין הוא — הצנוורה, בשעה שמעלים אי-פעם את העבר על דפי העתון...

לא כדאי לספל בחללים ציבוריים. נבחון ונזכר מה רב מספרם של גורל דומה לזה הוא גורלם של מפעל די צבא שונים ששמותיהם היו פעם לאגדה ולסמל בפי כלנו. נדחו, — ואין הם קיימים יותר. המוסד היחידי שמטפל בהם עדיין הוא — הצנוורה, בשעה שמעלים אי-פעם את העבר על דפי העתון...

זהו יעודנו? האם "שיטות עבר" דה"א נאות לעם לוחם ומתק?

אלה מבין הסקידים הישרים וההגונים שתפשו לפני הכון המדינה משרות אחראיות וחשובות למדי ועתה זכרם נש"ט והולך. לא עמדו להם לא השכלתם, לא העמל הרב שהשקיעו, ולא שנות הנסיון הפורחות. הם הורחקו ולא פיינו מקומותיהם למתאימים יותר, — אלא למיוחסים יותר. בכברה המפלגה תית גופו גם הם וכפי הנראה לא נש"ט ארו ב"סולת".

כן, ידידי, המפלגות הן הקובעות במדינתנו, וביחוד המפלגה, שבידיה הגה השלטון. לא מעט תמצאו "מיוחסים" ששפכו במשך שנים קיטון של שיקים צים על אותם הרעיונות הנשגבים, בהן דוגלת אותה המפלגה. עתה הם מסודרים במשרות שמנות וחשובות. הרגע קט תשתוממו, אך פתרון החי זה יתברר מיד. הם רק החליפו את הסוס וכבר נפתחו בפניהם שערי המלכות וזה מובן. כל זמן שחשבו ואחזו עתה בקבורה — לא היו רצויים; עתה כשהחזירו את החרב לנדנה ומלאו את פיהם מימם, הם הפכו לאידיאליים ממש. כי החשוב הוא הכניעה למרות, לכה, לשלטון. ועתה משהפכו עורם וכותבים הם ומפרסמים ברוח המרחפת מלמעלה ונראמים ומרצים כתקליט מכון, — הרי מעמדם נכון, וזה משתלם.

כן, רצון טוב, כושר וידיעה אינם קובעים בחיינו היומיומיים, אלא המפ"ת המפלגתי. הוא היכול להפוך עולי-מות, לפתוח ולגועל שערים ולקבוע גורלו של אדם. לכן כה קשה במדינתנו הצעירה לאדם הכנה עם עצמו, הרוצה להיות עצמאי במחשבותיו וב"הרהוריו ולחיות חיים בלתי משוחדים. אדם שמתנגד שהשוט, — ששמו פרוסה, — יקבע את צעדיו וידירכיהו. וכאן נשאלת השאלה הכאובה, אך שאלה התובעת תשובה ופתרון:

"כמה מבני העם שהיו יכולים להיות לעור למדינה, מופקדים לגורלם ואינם נקלטים? וכשאין מלקטים אותם ומ"כונים את יכולתם וכושרם לבנין וירציה לטובת הכלל, הופכים אנשים כשרוניים ומסורים אלה במרוצת הד' מן, למעמסה על הציבור. הדחיפה להת פרוס משליכם לחיץ כל עבודה בלתי פורה, נאחזים הם בכל מיני "מעקלע-ריין" ו"לופטגעשעפטן" ומכבידים על ידי כך על בנין המולדה. על כושר קליטתה, על מאון התקציב. במקום להיפך לעמדותי התוך של המדינה, יורדים הם כנגד רצונם ממש, למכרס-מים את עצמאותה.

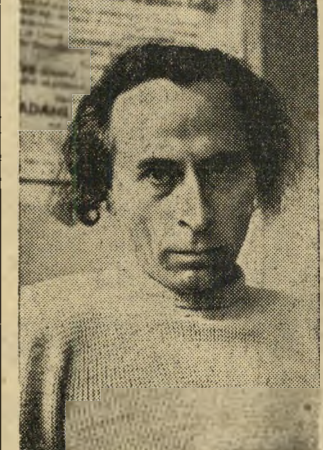
כאן עלי לנקוב בסיבה העיקרית לביוון משקנו:

הפחד מפני ההתחרות. כי לא רק שאין שמם לב למוכשר, אלא במקרים רבים אפילו אין רוצים בו, אין מעוניינים בקיומו. כי הוא הופך לסכנה גדולה למסורת הביורוקרטית. כמה אני שים מבין הותיקים והעולים כאחד מועסקים (אם הם מועסקים) בעבודות שחורות, שאינן זורשות הכשרה מקצועית, ולא דוקא באותה העבודה שהוא יכול ואף ראוי למלאותה. ושוב אין הדבר סוד כמס. האדם המנהל משרד או עסק מסויים אינו נוטה לקבל מועמד לעבודה, שכשרונותיו עולים על שלו, שכושר עבודתו ופרייו עלול לסכן את מעמדו. האדונים שבידיהם ההכרעה אינם מעוניינים באנשים פקחים וכשרוניים. אדונים נכבדים אלה חושבים ששירותם היא "טאבו", שאין לערער את ישודותיה. הפקיד המהנדס, הרופא, הסופר והעיתונאי צדיקים, אם ברצונם להתקבל למשרה, — להיית סתם בורג במכונה, בורג שכל מבר-צי יכול להשתמש בו, להכניסו, להירצו ולשנות את מקומו באין מפריע. ותו לא. כל זעקה לעצמאות — פשע היא; כל רצון ליצירה — מיותרת. כל אדם, המגלה מחשבה משלו, — רגלו נדחקת. גורלו נחרץ.

זהו יעודנו? האם "שיטות עבר" דה"א נאות לעם לוחם ומתק?

"הבימה" הערבת על אטייך דקרו:

גורדון קרייג:

סוף סוף קם בתיאטרון יוצר אשר צמח מתוך התיאטרון. הרביתי במסעות על פני אירופה, בקרתי ערים רבות בהולנד, בגרמניה, ברוסיה, באיטליה, באנגליה וסקוטלנד, אך עד היום לא ראיתי דבר שישווה לנסיון זה. לעומת עבודתו של דקרו נראות להקות האופרה ושאר להקות אירופה המפוארות — כשחוק.

ז'אן לואי בארו:

התמסרתי לפנטומימה מראשית דרכי באיטליה של שרל דולן, שבו עבדתי בהדרכתו של אטייך דקרו. דקרו אינו חולל מעולם משכיל את עצמו ודקרו ימצא בי תלמיד הנאמן לרבו, אם כי חיי, במדה שהם נתונים ל"קומדי פרנסי" ולקולנוע, אינם מאפשרים לי להת-מסר כולו, כמוהו, לפנטומימה.

גאספון באטי:

דקרו יכול ללמד חתקנים רבים את אשר הוא עצמו יודע כה יפה: אין די ביצירת יחסים יפים. אדם חייב לעבור מיחס אחד למשגור על ידי שורה של תנועות יפות.

פנים
חדשות -
גוף חדש

קול וצלילים

הוצג, שפרסמה אותו כסרט חשוב ביותר בעולם.

הפרסום בו מוזכר אותו בעלי בתי הקולנוע שלנו הוא זול, ילדותי חל-גראי; הפעם הגיעה הזולות לשיא. מגוחך לכנות כל סרט שהוא בתואר שהודבק ל"אדם השלישי" שהוא, אגב, סרט בעל ערך.

זמנית עוררת השאלה: איזהו, בעצם, "הסרט הטוב ביותר בעולם"? חושבני שבכדי לחבק את כל היצירות הגדולות שהוזרקו על הכדור מיום הולדת הקולנוע יהא עלינו לנקוב בשמותם של מאה סרטים לפחות.

*

מתוך קריאת מאמרו של עתונאי קולנוע אנגלי, ג'ון ווינג, מסתבר שיש ראל זכתה, לפני חודשים אחדים, לבי קורו של קארל דראיי, גדול במאי דאניה ואחד מחשובי אמני הבד בעולם. כאן לא ידע איש על המצאה, ואף לא אחד מן העתונאים שעטו על אדו ווארד ג'. רובינון הזכיר את דראיי בשורה קצרה.

הסיבה היא פשוטה: דראיי כמעט שאינו מוכר בארץ. סרטיו המעטים (רק שלושה סרטים חשובים הוציא לאור במשך עשרים וחמש שנה, אבל הם עשו רושם עצום בעולם כולו: "הזר" ו"דארא" (בצרפת ב-1927) ו"100 תקאות דוד גריי" (1931) ו"100 הזעם" (1943)) מעולם לא הוצגו בארץ מפני שלא זכו להצלחה קופתית בשום מקום ולא ענינו, על כן, את סוכני הסרטים שלנו.

ביקורו של דראיי בישראל היה קשור בתכניתו לטובב פה סרט על יסו הנוצרי.

ואלה הפרטים הידועים על הסרט בשנה זו: ישתתפו בו רק שחקנים יהודים, פרט לשני איטלקים שיופיעו כרומאים. הסרט יראה שהרומאים, ולא היהודים, היו אחראים למותו של יסו. ארץ-ישראל של אז מוצגת כמדינת כ"י. הצדוקים מתוארים כאנשי מפלגת המחתרת הלוחמת למען חרות הארץ. הפרושים — בורגנים אדוקים השומרים על נייטרליות, והקנאים הם משתפי פעולה עם האויב, מפלגת המעמד העליון המשרתת את כחות הכיבוש של רומא (?).

יום הזעם

תמונה טיפוסית מתוך סרט של קארל דראיי (ראה, "אורות וצלילים"). הכמאי הראשי מצטיין בתצלומים המזכירים, במבנה שלהם, ובמשחק האור והצל, את הציירים של תקופת הזוהר הפלמינית.

לפני חודשים אחדים הגיע ארצה צלם-קולנוע מרוקני שעשה שנים מספר באולפנים בצרפת ובארץ מולדתו. כל רכושו של מר עמרם עמאר היה שתי מצלמות קולנוע משובחות והנסיון הטכני שרכש לעצמו משך שנים.

בבואו לכאן, נתקל, כמובן, בקיר האטום של "תעשיית הסרטים הישראלי". הממשלה לא יכלה לעזור לו אלא במעט, ובעלי הון מקומיים, יצורים הסיסניים, לא מהרו להושיט לו יד תומכת.

בניגוד לרבים אחרים שקדמו לו, לא התיאש מר עמאר. בעזרת ידיד בן ארצו כתב חסר בשם "הפוגה", שהוא כנה אותו "קומדיה", קבל את הבטחתם של שחקנים צעירים ושל הב"ט של רינה ניקובה להשתתף בסרט על בסיס של חלוקת רווחים והצליח למצוא בעלי הון שהשקיעו סכום כסף פעוט לכמה תצלומי נסיון.

תצלומי הנסיון נראו למשקיעים וה"צלם-הבמאי החרוץ קיבל מאנשי הכספים שלו הוראות להמשיך בעבודה. בהצלחה.

*

סרטים איטלקים מן האסכולה ה"ניאור-ריאליסטית" זוכים בכל העולם להצלחה עצומה, עד שהם מניעים לארץ. כאן אין רבים מתפעלים מיצירה נפלאה כמו "מצחצחי הנעליים".

מדוע? האם טעמו של הקהל שלנו ירוד? אינני סבור כך; אם למסיה וורדו — סרט גדול, אך בהחלט לא סרט ל"כל הקהל" — נמצאו מבקרים לרבות. אין כל ספק שגם הסרט האיטלקי של דה סיקה (שבקרוב נראה את "גנבי האפנים" שלו) היה זוכה לקהל רב יותר.

הסיבה נעוצה, כמובן, בעובדה שאת השחקנים האיטלקיים החליפו, במהדורה המ"גועה ארצה, לשיח צרפתי. הרמה הסכנית של הסרט האיטלקי מזכירה לנו במקצת את יומן "כרמל", על כן אין להשתומם על שאין לטבול את אי ההתיאמה בין התמונה והקול במהדורות הצרפתיות של הסרטים האיטלקיים.

סוכני הסרטים יעשו לא רק לטובת הקהל (לזה אין הם דואגים ביותר) אלא אף לטובתם הם, אם יביאו רק סרטים איטלקים דוברי איטלקית.

*

במדור "אורות וצלילים" לפני שבועיים אפשר היה להבין כאילו אין הכותב מעריך את סרטו של קארול ריד, "האיש השלישי". אולם לא את הסרט רציתי לבקר — בעת שנכתיבו הדברים ההם עוד לא ראיתי כלל — אלא את הנהלת אולם הקולנוע בו

דם? האם בצורה זו רוצים אנו להקים ולבנות את מדינתנו? לדחות יד מושיעה, נאמנה ומוכשרת ולספוג לתורנו בעלי פנקס-חבר, כאשר סופי-רגו, משכילינו ודורשי טובתנו, הדו לא יקלט. האם לא יכול השנוי הרצוי ב"ממלכת דנמרק", עד מתי יהיו סגור לותיו וכשרונותיו של אדם הפקר? הפקר ומבוזים לריק.

הדבר הוא בחיינו ויש לשנותו. שנוי יסודי — צו השעה. כל איחור עלול להתקדם בנו, ולסכן את כל היפה שנבנה בעמל וזיעה. כל שאננות ודחיה תפגענה פגיעה חמורה במדינתנו ובמטרות מלחמתנו: הפרחת השממה וקיבוץ גלויות.

צעירים לומדים את אמנות הקולנוע

אולפני "סינציטה", וכן באנק למימון תעשיית הסרטים ומכון לסרטים נסיוניים. לאימונים של אמנים וטכנאים צעירים. במכון הנסיוני, בהנהלתו של לאווי צייריני נמצאים ארכיון סרטים גדול, ספריה עניפה ומחלקות לתולדות הסרט האיטלקי ולסרטים מדעיים.

למכון, אולם קולנוע נסיוני להצגת סרטים שהוכנו על ידי התלמידים, מעבדות, חדרי הלבשה, אולם התעמלות וחדרי תרבות ושעשוע לתלמידים. המכון מאמן במאים, עורכי סרטים, מהנדסי הקלטה, ציירי תפאורות, שחקנים, שחקניות וציירי תלבושות. התלמידים מתקבלים לפי בחינות כניסה שנתיים. למחלקת המשחק, זכות ההשתתפות בקורסים היא לבעלי תעודות גימנסיה, למחלקות האחרות — לבעלי תעודה אוניברסיטאית.

מספר התלמידים מוגבל לפי דרישות האולפנים השונים לסוגים מסוים מים של עובדים. בשנה האחרונה רב ביותר הביקוש לשחקנים ושחקניות, כנגד זה, לא נתקבלו מהנדסי הקלטה וצלמים, כי לא היה צורך באנשים נוספים מסוג זה.

השעורים נחלקים להרצאות ולעבוד זה מעשית בכל הענפים. הבמאי הצעיר מבמה, השחקן משחק ומנהגם ההקלטה לומד שיטות חדשות ומכונות חדשות. התלמיד המסיים את בית הספר יש לו ידיעה טכנית רחבה וגם כוח שיפוט אמנותי ומקצועי.

רבים מבוגרי המכון עשו לעצמם שם בתעשיית הסרט האיטלקי ובעולם הרחב: דה סאנטיס (במאי "הרדיפה הטראגית"), לוויגי זאמפה (במאי "אח" זה ושלוש" המוצג כעת בארץ). בין השחקניות שסיימו את בית הספר יש לציין את אלידה וולאי וקלארה קאלא-מאי, מלבד מספר גדול של אמנים וטכנאים שאינם ידועים מחוץ לאיטליה.

הקורסים נמשכים בדרך כלל שנתיים והם ללא תשלום. תלמידים כשרוניים מקבלים גם דמי כלכלה ופרסי כסף. בסוף כל קורס משתתפים התלמידים בסרטים המיוצרים על ידם.

המכון מוציא לאור את הירחון "ביאנקו א נרו" (שחור ולבן) שהוא אחד מעיתוני הקולנוע הרציניים החשובים ביותר באירופה.

ד"ר וורדנה

אטיין דקרו — אבי הפנטומימה המודרנית

אטיין דקרו בתפקיד „הרוח הרעה“.

סון: השחקנים, שנתפרסמו ונתחבבו על הקהל, נפוצו לכל רוח לקצור תהי לה בתיאטרון ובסרטים, ואם כי המשיך בית-ספרו של דקרו להתקיים, הנה לא הצליח לגבש להקה קבועה עד 1943. באותה שנה ביצעו דקרו ובארו את הפנטומימה לסרט „ילדי גן העדן“. הסרט גרם לסנסציה עולמית והטיל את הפנטומימה למרכז ההתענינות של אנשי התיאטרון בעולם, שמאז אינה דור עכת.

ליונה יצא וישוב

פאול ליונה הפנתרן הצרפתי הנווד עזב את הארץ בדרכו לאתונה שם יתן כמה קונצרטים; ב-30 לחודש זה יתחזר ארצה וייר פיע באולם „אהל“ בקונצרט הפרידה שלו. את בקורו בארץ יסיים בסדרה בת 10 קונצרטים בקבוצים ויפתח את השבוע החגיגי בעין גב ביום 2 לחודש אפריל.

מנורות עמירה

כל מיני מתנות ביחוד למשלוח לחוץ לארץ בדלח - מכסף - מתכת - עור נ „ת מ ל“ אלגנטי 27, מנת פינסקר 2 (מרתף)

לול עצמי, והמגיע ע"י כך לשעור קומה אמנותית, כי מאמץ עליון נדרש ממנו. הוא הופך, תוך כדי עבודה, לשחקן, במאי, סופר ובשעת הצורך גם לדקורטור ומוסיקאי.

לא יפלא, איפוא, שהכנת מחזה הפנטומימה שיוצג בישראל ארכה 14 חודש!

כוחהי התחלת יצירתו של מחזה פנטומימה בלהקת דקרו: השחקנים יושבים על הכמה ומשוחחים ביניהם. כל אחד מציע רעיון מסוים. דקרו מעיין בהצעות השונות ובוחר בטובה שביניהן. למשל: תמונה מלחמתית בשדה קרב: כל אחד מהשחקנים מנסה להביע את רגשותיו, נסיונו והתרשמותו בה בעתו הוא, בתנועותיו הוא, עד — שאחרי עבודת ליטוש ממושכת מקבלת התמונה את הצורה האמיתית ביותר, בעלת כח ההבעה העז ביותר. כל תמונה כזאת מתקשרת לתמונה נוספת, ושרשרת תמונות — שאיש לא חזה מראש כיצד תתפתחנה — מתגבשת למחזה שלם, בעל מבנה דרמטי מושלם, שנוצר תוך עבודה אקספרסיבית של הלהקה כולה.

דקרו אינו נזקק למילה המדוברת, אלא רק במקרה שאין כל דרך להביע את הדרוש באמצעות הפנטומימה. כי יש לזכור שהפנטומימה אינה מסוגלת לתאר את העבר ואת העתיד. כן אינה מסוגלת להביע דברים רחוקים, ובמקום שהנושא חורג מההווה ומהקרוב — רק אז נכנסת המילה המדוברת לשימוש, אך במידה מצומצמת ביותר.

פירושו של דבר: אין הפנטומימה מוגבלת בשפה והיא מובנת לכל, כשם שסרטי הראשונים של צ'רלי צ'פלין, אחד מגדולי אמני הפנטומימה, היו מובנים לכל.

שני תלמידים מא"י

כידוע, רבים המה אמני התיאטרון הנוהרים ללמוד תורה מפי אטיין דקרו, רובם, כדי למלא את החסר להם בהבעה נכונה ותנועה. מעטים, כדי להי אדיר את שם הפנטומימה הצרופה, תלמידי דקרו באו מכל ארצות תבל: אירופה, אמריקה וגם שני תלמידים מארץ-ישראל: ימימה פטובסקי וניסן נוטוביץ.

התלמידים לומדים במקצוע ראשי את אמנות הפנטומימה הדרמטית (להבדיל מהריקודית). כן לומדים הם משחק תיאטרון רגיל, פיתוח הקול ודיקציה, באלט קלאסי, שירה, גינה בכמה כלים, אקרובטיקה ואמנות הג'ינגל (לפיתוח זריזות הידים ואחיזת העינים).

מיהו אטיין דקרו?

סיפורו של אטיין מרסל דקרו מתחיל בפריס של שנת 1923, כשכונס כצעיר בן 25 לבית ספרו האמנותי של ז'ק קופו. דקרו היה חדש לחלוטין בתיאטרון, אך בלבו הערצה ללא מצרים לאמנות הפיסול שראה בסטודיות ובמוזיאונים, הערכת סגנון ההתאגרות של ז'ורז' קרפנטיה וכמות בלתי מנוצלת של כח פסי שפותח בנערותו עת עבד כבנאי, מסגר ופועל חרושת.

בבית-הספר השתתפו התלמידים בתרגילים בהם אסורה היתה המילה המדוברת ונעשו תוך עירום מקסימלי כשפניהם מכוסים מסכה. נטולי בגד, חסרי הבעת פנים וטקסט נאלצו השחקנים להמציא את אופיים וללוש אותו מחומר אחר: גו, זרועות ורגלים.

משולח מהאפשרויות הצפונות בתיאטרון, פתח דקרו את הקריירה שלו. על הבמה הפריסאית ב-1925 בלהקה תימה של גסטון באטי ולואי זיובה, באקטובר אותה שנה הצטרף ללהקה שרל דולין, בה עבד 8 שנים. בשעות הפנאי שלו היה דקרו משפר את גסיונותיו הראשונים ומשתדל לעניין שחקנים צעירים בעתיד הפנטומימה. אך

אטיין דקרו עסק 20 שנה במחקר הפנטומימה, לפי דפוסי הישנים, אך מבלי להתימר להמשיך בפנטומימה הרונית העתיקה או להחיות את הקומדיה דל'ארטה על ידי התחפשות.

הפנטומימה של דקרו שונה תכלית שנוי מהפנטומימה המקובלת. היא גברת מהפנטומימה הריקודית, השואפת ליופי וגראציה, המוצגת לפי קצב חיצוני של כלי מוסיקה. הפנטומימה של דקרו היא דרמטית מובהקת. היא מבטיחה את הקונפליקט הדרמטי בבטוי אמתי, בתנועה והבעה אמיתית, שאינם מותנים ביופי וגיגוניות. קצב הפעולה אינו נקבע ע"י גורמים חיצוניים, אלא על-ידי השחקן עצמו, אשר הוא שותף בהולדתו של מחזה פנטומימה.

איך נוצרת פנטומימה בתיאטרון דקרו?

מוזר — לגבי החוקים המקובלים של הבמה — אך מחזה פנטומימה של דקרו ולהקתו אינו נכתב מראש, נקודות-התפתחות העלילה אינן ידועות מראש. הנושא, התוכן, ההתפתחות, התפקידים — כל הקשור במחזה — נוצרים תוך כדי עבודה מאומצת על-ידי כל העוסקים ביצירה.

השיטה היא שיטת האימפרוביזציה. דקרו נותן אפשרות לכל שחקן להביע את אישיותו וליצור את התפקיד אשר הוא רוצה ליצור. משום כך יכול להוסיף פיע בפנטומימה אך ורק שחקן מושלם מבחינה טכנית השואף בלי הרף לשכח

.....

„ננס“ שתועלתו מרובה

אם נהרך האוכל והסיר נשאר שרוף. מה לעשות? את משרה אותו במים, מי סבון, מי סודה. מנסה להרחיכו. משפשת בספוג עדין, בחול ובסכין. זה גוזל זמן רב, רב מאוד ולא פעם נפגמות ידיך ומתלכלכות.

וספוג הברזל? הוא מחליד, מתלכלך ומתקלקל. את אמנם שומרת אותו במי סבון בתוך צנצנת, אך אחרי יום יומיים שוב אינו ראוי לשמוש. חתיכות ממנו נקרעות והן מהוות סכנה.

בדיקות מיקרוסקופיות שנעשו באמריקה הוכיחו, כי פרורי מתכת נדבקים בשעת הנקוי לדפנות הסירים ונקלטים שוב באוכל בזה מן הבשול ומשמישים גורם למחלות קיבה שונות, אולקוס וכד'. ספוג חדיש ומצוין, הנוצר ע"י פטנט מיוחד, כבש את מקומו בכל מטבח באמריקה. גם בארץ תוכלי להשיג עכשיו בחנויות את הספוג הזה, שמו „ננס“. הוא עשוי ממתכת בלתי מחלידה. אינך צריכה לשמור אותו במי סבון ואת יכולה לשטוף אותו אחרי השימוש ולהניחו במקום יבש. הוא רך ונעים לשימוש ויש לך הרגשה כאילו את מנקה בספוג רחצה. כל סיר, אף השרוף ביותר, הוא מנקה במהירות ומשאירו נקי ומבריק. והוא מאריך ימים.

קני אותו ונסי להשתמש בו. בקשי מהחנווני שלך, שיביא לך נותו ספוגים כאלה ותהנינה שכנותיך.

(מ.)

אחת הבולטות בש-
דה פסנתרנית הצ-
עירים היא ורדה
נשרי.
זה כמה שנים שאו-
הדי המוסיקה מא-
זינים לנגינתה של
ורדה המשתפרת
ומעמיקה מדי שנה
בשנה. היא עתה
בת 14, וגומרת את
קונסרבטוריה "שו-
למית" בהדרכתה של
גייב אמה גורוכוב.
ורדה מופיעה לער-
תים קרובות בקבו-
צים, במושביות,
במחנות צבא ובר-
דיו. לפני זמן-מה
שמענו בלחי התור-
מורת "קול ירוש" -
לום" בקונצרט מס. 1
לבטהובן שהעבר
ברדיו. היא עומדת
עתה לפני נסיעה
לחוץ לארץ, ולפני
כן תופיע ברסיטל
לום בת"א 23.3,
בירושלים 27.3, וב-
חיפה ב-4.4. נאחל
לורדה בעלת הכש-
רון הצלחה ועליה
בסולם המוסיקה.

מימין לשמאל:
הבמאי גרשון פלוטקין, אברהם בן יוסף, רות גור, חנה מרון,
שלום רחמן ומרים שטל.

ש. סאמס

יהודי מנוחין - הן או לאו ?

תם מגמגמים ו"מתלחשים" בעלי מחנות-
צדיקין - ובינתיים פועלים הגורמים
המעוניינים הישירים בדבר כטוב בעי-
ניהם.
כך פורחת אנדרלמוסיה ובעקבותיה:
רוגז עד "הרעלת האוירה".
הנה שתי דוגמאות מאלפות למדי:
ויכוח פרץ בירושלם: "כן" יהודי
מנוחין - "לא" יהודי מנוחין, כלומר:
לקבלו - בהגיעו אלינו בקרוב לשם
הופעות פומביות, בסדר פנים-יפות או
ב"חורן אף", לנהוג בו במידת הכנסת
אורחים נאה או "לתת לו להבין"
ש"חשבונו" לנו אתו. לרבים שאלה פשו-
טה יותר: לבקר בקונצרטים שלו או
להחרים אותם ואת מבצעם גם יחד.
ומכיון שיהודי מנוחין אמן בחסד
עליון הוא, אין כאן בפנינו עניין של
מה שברך של "יעשה כל אחד כטוב
בעיניו", ודרושה עמדה ברורה של כבוד
לנו ולאורח גם יחד. מלאו הגורמים
הרשמיים-המוסמכים מים ו"רשות הר-
בור - הויכוח-סרק" ניתן לרחוב, לבית
הקפה, לשדרות רוטשילד, לכל בר-
בירב ה"אוהב" להתחכך ולהביע דעה
ברוב המקרים בהעדר כל ידיעה עוב-
דתית ממנו.

אחת המגרעות החמורות ביותר במ-
דינתנו היא שלעתים נתון הצבור הר-
חב במצב של ערבויה מחשבתית עד
כדי בלבול מוחות מסביב למאורעות
והופעות צבוריות שונות שביחס אלי-
הם אין הדרכה מוסמכת-מוקדמת או
מסקנה פומבית ברורה של מוסד מוס-
מך - לחיוב או ל-שלילה.
במקרים כאלה באות לידי ביטוי
דעות ומסקנות חפשויות למדי כגישת
כל עתון ועתון, כל עתונאי ועתונאי
או אף כתוצאה מאי ידיעת הצד העוב-
דתי-המעשי וכן הרקע הפוליטי-הצבורי
של עניין זה או אחר. הצבור מתחלק
או בדעות ולמחנות יריבים תוך כדי
ויכוח-סרק בין שוללים ומחייבים וס-

מאת פוטו ברנר תבש
אין במצלמה להשתמש

בקנותן מצלמה, חלקים, פילמים, פלטות,
גיר וכי, עומד לרשותך נסיונו של 25
שנים. בתור בית מסחר ראשון במקצוע.
פיתוח, העתקות, הגדלות, מכירה קניה,
החלפה. פיתוח מיוחד של פילמים קטנים.
(EXTRA FINE GRAIN)

טלפון 4137

פוטו-ברנר
חיפה והחלום 31
בית יח"ש פירא ט. 4137

ביום: ספה יפה
בליילה: מסר כפוף
ספה-מסר פדדייז
פילה סלח פרהיל

פיתת היין שלנו

אין כיין מעכל את המזון

עיכול המזון הנו ענין חשוב
יותר מכדי שיהיה ראוי למנות
של מים קרים. אמנם בימינו אלה
ובדור זה נוהגים לשטוף את הקי-
בה, וטוענים שעל ידי כך מסיי-
עים למאכלים לגלוש לתוכה. במ-
שך אלפי שנים, מזמן דורות רא-
שונים של מצרים, ידע האדם
להנעים את ארוחתו באותו מיץ
מבורך שבא מאשכולות הגפן.
באותו דם ענבים אשר - תחת
לסלף ולדלדל את מיצי העיכול
של הפה, כשם שעוללים המים -
הריהו מסייע להם ומשלים את
עבודתם.

שתו יין "פומרו" של כרמל מז-
רחי בשעת הסעודה ושמרתם על
קיבתכם ומערכתם!

בעיר ובכפר
מקררי
עז-קור
ת.א
שיינקין
13

מן האויר. מלה למלה נוספת. שמועה
לשמועה מצטרפת והאנדרלמוסיה פור-
חת ונשאלת השאלה: היכן הדעה
המוסמכת? מי יגיד לנו: כך וכך!
אמנם גם אחרי כן נהיה חפשיים לח-
שוב ולהרהר איש-איש והכרתו אך
כאנשי שמענו נדע שיש מי שקבע מה
שקבע ולפיו ננהג.
וכעת ענין שני: לפני הופעת-ברא-
שית של הקומיקאים היהודיים המצוינים
דו"גאן ושומאכל בתל אביב לחשו
הלוחשים: השמעתם? הם ישימו דב-
רים רק באידיש ובאידיש בלבד. היכן
אנחנו? בישראל העברית או בחארשה
האידיש-סטיית. ושוב לא אמר דבר
ואף לא חצי דבר ה"גורם המוסמך". בא
הקהל הרחב וקבע את עמדתו החיו-
בית. תשואות החן הסואנות היו למס-
קנה, אך יכול היה להיות אחרת: יכלו
לבוא עברים קנאים ולהפריע. ואז? מי
הסביר להם במוקדם שאינם צודקים
בכך?
כן: אין לנו "כתובת מוסמכת".
ומכאן: שיש עזובה עד כדי אנדרל-
מוסיה.
האמנם אין במדינתנו גוף תרבותי-
צבורי מוסמך לכך?

טיטו גובי - לישראל

טיטו גובי הבאריטון המפורסם מ-
"הסקאלה מילנו" ומ"המטרופוליטן"-ניו
יורק יגיע ארצה בתחילת אפריל.

טיטו גובי זמר האופרה המהולל
בעולם כיום והתפרסם בארץ מסרטינו
בהם הופיע בתפקיד ראשי: "הליצ-
נים", "ריגולטו", "הססר מסביליה" וכו'.
טיטו גובי הוא בן שלשים וחמש
והופעתו הנאה מוסיפה לכוחו האמנותי
הבלתי רגיל.

יצויין, שלפני כארבע שנים הוזמן
טיטו להופיע ב"מטרופוליטן" לקיים חו-
זה למשך שלשה חדשים אולם הצלחתו
עלתה על המשוער והחזרה הוארך מיד
לששה חדשים. מאז נתבקש להתמיד
בהופעותיו בניו יורק.

מיד אחרי בקורו בארץ יחזור לאר-
צות הברית כדי להשתתף שם בסרטים
חדשים ובכדי לקיים חווה ב"מטרופו-
ליטן" בעונה הבאה. בארץ הוא ילווה
ע"י אשתו הפסנתרנית טילדה דה-
רינוס.

הבעל המוכן לכל

מאת אליעזר ברזלי

הנוסע האלף המאושר

האחים אברהם, סוכני ק. ל. מ. קו התעופה ההולנדי מלכותי בישראל הצ'ירו לרגל חדוש הקו האווירי באפריל 1948 שנוסע אלף יוטס חנם על ידי החברה, תהיה מטרתו קרובה כרר מא או רחוקה כלום אנג'לס. עתה נכנס מספר הנוסעים למי את העשירית וגוב' רת ההתענינות מ' יהיה הנוסע המאושר שאינו יודע ש' כספו יוחזר לו. בתמונה: החברה דואגת למזון כשר לנוסעים.

הצלום: שטרנברג

מטולה שעל הגבול- פנינה עזובה

(המשך מעמוד 9)

לי שהמפקח על האספקה אינו מספק להם מזון במדה מספקת לצרכי המב' ריאים שבחדשי הקיץ מגיעים לשמונה מאות נפש ליום. "לא באתי לארץ ישראל, כדי לעסוק בשוק שחור, אבל מה לעשות וגם לחם אין אופים במקום וכל דבר קשור בקשיים ביוקרתיים איומים", אמר לי בעל מלון שהגיע ארצה לא מזמן.

אכרי מטולה מסרו את הגורן לסוכ' נות, כדי לעזור בקליטת העליה במקום. סולל בונה בנה שכונה של שכונים. לכל בית שייכים שני דונמים והאדמה כבר חרושה אבל אין מים לעבוד האד' מות. אף אין תקציב למשק עזר. תוש' בי מטולה עוזרים למשפחות הראשון נות של העליה החדשה בנאמנות וב' תום לב. הם מוצאים להם יום עבודה, אם רק הדבר בגדר האפשרות.

התרשמותי במיוחד מגישתו האנושית, של יו"ר המועצה, מר לויט, שלא פעם נקרא לעזור גם בענינים משפחתיים של העולים. וכשאין ספסל או שלחן, אצלם הוא מוצא אותם באיזה מקום שהוא במושבה. אנשי מטולה רוצים לקלוט עליה, הם רק דורשים שמישהו יעזור להם בכך. ועוד מלה לסולל בונה: אפשר לבנות בית שיהיה זול וטוב. זה נחוץ לנו. אולם דרוש לנו גם יחס אנושי, קצת "לב" בשעה שמכנינים שכון לעולים החדשים, אשר גם בלאו הכי קשה להם למצוא את דרכם אצלנו. ועם קצת רצון טוב בסור' חני שאפשר ללא כל הוצאות נוספות, להרכיב את החלונות בצורה כזאת שבי ימי גשם לא יציף מבול את הבתים. יתכן שזו שאלה של חריץ או בורג במסגרת, אבל בעיקר שאלה של רצון טוב.

מטולה היא פנינה. אולם היא פנינה עזובה. הגיעה השעה ומוסדות הממשלה יאספו אותה כדי לצרפה לענק הפניני נים של ארצנו.

טטירת לחי. נוגה כבר מכירה את המ' בט הפראי הזה והיא נרתעת.

"חביב... בן אדם... אל תכעס. אני מרגישה רע מאד, רע מאד... אני באה עכשיו מהרופא והוא אמר שיהיה לנו ילד... גוי מה תגיד? זה כל כך נחמד... אבל אסור יהיה לי להסתובב הרבה, רק חמש שעות ביום, וחבל... האם זה לא משמח אותך, יקירי?"

לבו של שמעון הלם בקרבו ורצה ממש לקפוץ מחוזה, משמחה וגאווה. אך פניו נשארו קשים כמקודם. אם כי רגשותיו כלפיה כלפיד הציפיהו כגל של שרב את תל-אביב ביום של סתיו.

"גוי, כן אני שמח", נחם תחת אפו, "ואשתדל כמיטב יכולתי ללדת את ילדך לתשעת הירחים".

הנאה לעין ולנפש!

א. לויט-אפשטיין גייש ספרים

א. לויט אפשטיין הוא בעל בית דפוס. א. לויט אפשטיין הוא סוחר. אבל אנו מבקשים להכתירו בשם אחר: אמן. כי לפי דעתנו, האיש הזה הוא ראשית דבר אמן.

באנו לכלל דעה זו שעה שהביא לנו הדואר שני ספרים של הוצאת "צבר", שנדפסו במפעלו של האיש. עלינו לומר, שההתרשמות הראשונה היא "טוב טעם". מכריכת הספר ועד לכרטיסי הביקור האלגנטיים, שההוצאה ובעל המפעל מצרפים למשלוח, שולט הרושם של טוב טעם.

"לילה טוב" הוא שם הספר האחד, וכך ישיר עולם צעיר" הוא שמו של השני. אלה הם ספרים לצורך הילדים, ואין ספק, שהם נעימים ויעילים כאחד לילדינו הן מבחינת התוכן והן מבחינת הצורה החיצונית. יש לציין באופן מיוחד את ציוריו של ארפד איזינגר, שהם שיא בקישוט מעודן. כמובן, שהי' שלג ההדפסה והתצוגה לא היה קיים אלמלא האפשרויות המרחיקות לכת של שיטת ההדפסה באופסט והפוטו ליטור גרפיה.

אין אנו יודעים ספרים אחרים הולמים כל כך את רצונו של השולח מתנה לילדים.

צלום השער: ב. רותנברג
צלומי עמוד 2: ד. רובינגר

שמעון הוא איש שאינו בן גס לע' בודות מטבח. הוא לא רק שחב את הגולאש בנוסח הונגרי כפי שלימדוהו באירופה, אך נסה פעם בהצלחה להכין גולאש טעים אפילו מוג'פילה. התקלח מהר וכאשר סיים את קילוף הבעלים, כבר רתח השמן במחבת ועד מהרה ריח של בצלים מיטגנים נשמע בכל הדירה. אחר כך הפשיל את שרשרתו והתכונן לשטיפת הרצפה, בלחי מוסי' קלי של הגולאש הרוחת בסיר.

"למעשה, אני הבעל השוטה עלי אדמות", חשב תוך כדי כך בלבו "מר" ויח את צרכי בשפע ובמקום לנהל פלרט בלתי מחייב עם בריה חמודה כזאת, לקחתיה לאשה ובא קץ לשנותי הטר' בות. מילא, הרצאות כאלה לעצמי לא יועילו, כי בין כך לא אוכל לתאר את חיי בלעדיה. אך... כשהיא תבוא עכשיו הביתה, ארביץ בה כהלכה, כן ארביץ, ארביץ... ורווח לו מהמועקה, ועבודת הספוגיה נעשתה יותר קלה ואזנו הקשיבה למוסיקה של הגולאש הרוחת שריחו גירה חיכו.

שמעון נאנח ולא שקט, שפשף, שטף, ניגב, טאטא, ניקה את האורז בחשבו על תפוחי אדמה שבלעדיהם אין טעם אמיר' תי לגולאש-שילה שלו... השעות חלפו, עברה שבע וגם שבע וחצי. "הבעל" בסניור' סיים את תפקידו, הגולאש הצ'יח וטעמו כטעם המן. הכל מבריק, השולחן ערוך. הגברת הצעירה יכולה לבוא... ואמנם היא מתקרבת. (חמודה, צעדיה כל כך חביבים עלי! ארביץ בך ואחר כך אאהוב אותך, אאהוב אותך מאד...).

"וי! וי! איזה ריח איום של תבשיל! אני מתעלפת! שמעון, איך יכולת לעשות דבר כזה... אני כל כך עייפה, שמעון, למען השם, אני מקיאה מיד מריח התבשיל שלך".

בעיני שמעון הופיעה שלהבת פרי אית. עתה, עתה יגש אליה ויתן לה

שמעון סיים את עבודתו בחמש, אך שובו הביתה התעכב בגלל תנאי התח' בורה הקשים. משכה אותו הביתה אה' בה אין קץ לאשתו החמודה נוגה, שזה עתה מלאה תשע-עשרה שנה.

נוגה, היא "צברית גוצית", בת תל-אביב — מתוקה, עקשנית, תקפנית ובעלת חן, עם עורה השחום ושערותיה הכמעט בלונדיניות. והיא כה גאוותנית, כאילו ידעה כבר ברחם אמה, שהרחוב עליו תדורן רגליה, יהיה כולו שלה, והיא מחוצפת ככלבה מפונקת, הקור' סצת להוציא מפין נחם בשר שאינו מגיע לה...

אם כי נישאה לשמעון זה למעלה משנה, הוסיפה להתנהג ככל הנערות חברותיה. התרצצה הרבה בבית הקפה, השתופה שעות על שפת הים, ניהלה ויכוחים סוליטיים סוערים ואהבה את בעלה בכל חום נעוריה וקראה לו "איי" שי שמעון" באשר הוא היה בן של- שים, גבר מיושב ובעל אופי מנוגד ניגוד זמור לזה של אשתו. ניגוד זה הוא שגרם, שהאהבה ביניהם היתה "אהבת מות" ובלתי ניתנת לרסוף, כרוכה בקט' טות ביום ובגידופים וגשיקות אין קץ, ברדת הערב. נוגה היתה בלתי מסור' דרת, כמי מעיין המפכים בין סלעים; דירתה היתה הפוכה תמיד על ראשה; את ארוחת-הערב לא הכינה מעולם למועדי, אם כי שמעון, הפקיד הקפדן, העדיף מעל לכל את הסדר זאת שלום הבית.

"וזהי אהבה שיש בה הרבה מן השנאה", קבע שמעון בעצמו, בפתחו את דלת דירתו. לא היה לו שום ספק, שנוגה עוסקת כעת בספורט; בדירה אין סדר והארוחה אינה מוכנה. וניחאי' שיי נתאמתו, בעברו בדירה הקטנה, סגר בזו אחר זו את דלתות הארונות שנשארו פתוחות, יישר את השטיח המקומט והחזיר למקומם את הכלים הפזורים במטבח. במקרה מצא קרח וליד הקרח את סמל הצנע בישראל, חתיכת דג סילה, שנקנה בארוחה.

דורנו דורש ריאודור

הסיגריה המובחרת-אחים בזרנו בע"מ

תקליטים לספון אנהמסון

תל-אביב רחוב בן-יהודה 9

איש מגן שנשכח

(קפטן א. ה. סילבר, מגן העיר העתיקה)

בה ומת כאחד הקפטינים היהודים הספורים. הוא נמנה על הדמויות הפולניות של ירושלים והיה אהוב על תושביה. ביתו ומשרדו היו תמיד פתוחים לכל נצרך ואנו קשבת לכל בקשה. השוטרים היהודים ראו בו את אביהם ואפוטרופוס לעניניהם ולא היה שוטר יהודי בארץ שלא בא במקרוב או מרחוק לסילבר לבקש ממנו עזרה או עצה.

כן, לא היו רבים כמוהו לטוב-לב. זכורני ובסוף 1938 נרצח בדרך לשער יפו תושב העיר העתיקה, קליין, פועל דפוס, אב לשבעה ילדים קטנים. מזרעו עמדו סביב גופת הנרצח ואיש מאתנו לא העז לקבל על עצמו את התפקיד של מבשר בשורת אימים זו למשפחת הנרצח. והנה קראני סילבר וביחד הלכנו לבית הנרצח. בו ביום הודיענו כי החליט לתרום ממש כורתו לטובת המשפחה השכולה ואף אנו, פיקודיו, עשינו כמוהו. וגם הרי חוב וגם החנונים. סילבר עשה את כולנו משפחת אבלים אחת.

לא הכרתי רבים דוגמתו באצילות רוחם. זכורני ויום אחד עצרנו ערבי מזויין באקדח שנשלח על ידי כנופיה לרצוח את סילבר. והנה היה לפנינו הג'נטלמן. הוא לא התרעם, לא התרגש. הוא חקר את הערבי בשקט ובגימט והחקירה דמתה יותר לשיתת רעים מאשר לחקירת נאשם. "אל תגעו בו לרעה" — הוהירו עת שעמדנו להעביר את הערבי לבית-הכלא.

אני זוכר גם את סילבר כאב ודור אג לתושבים. בימי המצור ששמו הכ"ב נופית על הרובע היהודי ושנמשך שמונה ימים ואין יוצא ואין בא — ארגן סילבר ביחד עם י"ר ועד יהודי העיר העתיקה מר חיינגרטן, את הספקת המזון לתושבים הנצורים. הוא העביר את המזון פעם ביום מהעיר החדשה במכונית משוריינת של המש"ט וחתת ברד כדורים היה זונק עם אנשיו מבית לבית ומביא את המזון לתושבים האומללים.

יושר אפיו וחוש האחריות הטבוע בו הביאוהו להכרה כי עבודתו במש"ט המנדט הרעה והאנטישמית, מהווה בכל זאת תפקיד חברתי נעלה. ההרגשה הזאת היתה טבועה כחוט השני מן היום בו קיבל בשנת 1917 את ברכת אביו בלונדון להתגייסותו לגדוד העברי. מהגדוד עבר למשטרה וכמנצח התזמורת שלה רצה להשתתף במפעל השלום. אבל מאורעות דמים היו מרצימים אותו מעולם המוסיקה שלו ודור חפים אותו לתאי השמירה והגנה. סילבר עמד ב-1929 בדרכו של ההמון הערבי שניסה להתפרץ לשכונת מאה

בתקופה האחרונה הרהרתי על העיר העתיקה בירושלים, בה הייתי רגיל לבלות את מרבית החגים שעברו עלי מאז עליתי ארצה. משונה הדבר: ריתמוס חיי המדינה, אורח החופש הבלתי מוגבל, מתק הרגשת העצמאות, יפיה של תל-אביב שבה אני חי כיום, אינם יכולים לשטש במורחי את זכר אותן הסימטאות העקלקלות, את ריחות הרקבון והעובש, את הדמויות המשוונות שנגזרו כאילו מספרים עתיקים.

מה, איפוא, הכוח המושך את זכרוננו הלך ושוב לעיר העתיקה? יתכן ומקורו בתקופות המשוונות שחישלו את חברתי בינינו לבין רובע פלאים זה: יתכן ונכונות ההקרבה העצמית למען עיר דוד שאותה ראינו תמיד אצל יהודי העיר העתיקה חלשי הגוף ותשושי הכוח היא המגנט המורשך את לבנו; יתכן והתנועה הנצחית שהיתה פרושה על העיר העתיקה המורשכת ים של שנה פועלת כאן את שלה; ויתכן שהדריכות שנדרשה מאז ומתמיד ממגן עיר דוד שזרז את חושי האהבה הזאת.

מאז נפלה העיר העתיקה לא משה מזכרוננו תמונת אותה השכונה על המאורעות השונים שלה ועל חיי הקורש והחול שלה. ומתהום הנשיה עולים דמויות האנשים שפעלו למענה ואהבו אותה בקנאות אין גבול, אנשים שבשר בלם העיר העתיקה היתה ירושלים ואי-רש"ישראל כולה.

בין דמויות אלה צצה לנגד עיני דמותו של קצין המשטרה האנגלי-יהודי בעל הקומה הבינונית והמרכיב משקפיים, קפטן אובריי הרי סילבר, מנצח התזמורת של המשטרה ומיסדה שקשר את חיו עם העיר העתיקה וידע לעמוד בה בפרץ בכל הפורעניות שבאו עליה. וקשה להאמין כי חלפו כבר חמש שנים מאז נפטר הקפטן סילבר.

— בסותני — אמר לי בימים אלה אחד מפיקודיו של סילבר לשעבר — אילו היה סילבר בחיים היה מקומו בין מגיני העיר העתיקה עד הרגע האחרון... האהבה העמוקה לעיר דוד היתה אצל סילבר אחת מן התכונות שעיצבו את דמותו האצילה והן: טוב לב, גבורה ואהבת המולדת. בטוב לבו השתלבה גישה עדינה לאנשים שאתם באמצע ונכונות לעזור לנצרכים. חיש מהר למדנו כי שתי תכונות אלה בידו עם עננותו המופתית מקורן בנטע נעמיים שבנשמתו עוד מימי ילדותו: הגיטלמניות.

23 שנים שירת סילבר במשטרת המנדט. היה הקפטן היהודי הראשון

שערים ובשיתוף עם גויער ה"הגנה" הצליח להדוף את המתקפות.

במשך שנות המאורעות 1936 — 1939 שימש סילבר מגן העיר העתיקה ודומני שבמשך השנים הללו לא ראה אותו איש בבגדים אזרחיים. כשפרצו המהומות ביפו והאחירה בירושלים העתיקה בישרה רעות. הופיע פתאום סילבר — על דעת עצמו — בעיר העתיקה בין המון יהודים מבוהלים, גרשים, מחוסרי הגנה, ואמר:

— אני אשאר אתכם ולא אנוז מכאן עד שלא יתנו לי תגבורת. הודות להפצרותי נשלחה לבסוף לרחוב היהודים תגבורת מורכבת מש"ט שוטרים ערבים מזוינים ב...מקלות. בימים ובלילות ההם היה סילבר עורך לבדו שמירה בסימטאות ירושלים העתיקה עד ששלחו לו את השוטרים שלו.

בימים האפלים של הפרעות שנת תוללו אחרי כן, בימי מצור מרובים, ראיתי את ראשי שלטון המחוז האנגלי וקציני צבא גבוהים באים אל סילבר ואומרים לו:

"הכדאי כל זה? האם לא מוטב להוציא את כל היהודים מן העיר העתיקה?"

אל הוא היה עומד בפניהם איתן ופוסק בתוקף:

— לא! אין צורך בפנינו. אני אחזיק פה מעמד ביחד עם אנשי... אולם כשכבא ההכרה לפנינו חלקי מרחוב דוד, רחוב השלשלת ורחוב חברון, נעשה הדבר בהשגחתו בזריזות, במסירות, בלי אבידות בנפש או ברכוש.

זוכר אני את היום בו נדמה היה כאילו נשברה חומת המגן של סילבר ומבול הרצח יצף את כולנו, את כל רובע היהודים. נשמרות שוטרים על גגות ובנקודות נסתרות, הנשימה עצור, רה, היד על ההדק; סילבר עובר בש"ט מגג לגג מחלון לחלון, מסימטה לסימטה. אין הוא מהסס לעלות על סולם המוביל לאחד הגגות והסולם גלוי לעין כל. מזהירים אותו אבל הוא בשלו:

— עלי לראות את הנקודה במו עיני...

הוא עולה בסולם כשפתע: יר- יות! אחת, שתיים שלוש!... ואילו הוא — כאילו לא אירע דבר, ממשיך לטפס עד שמגיע לנקודת המש"ט

חשוב לגברות

נתקבל מספר מעילים 3/4 לגברות. מודלים ואריג א מ ר י ק א י

במחירים רשמיים

בית-מסחר לבגדי גברים, גברות ולילד.

ישפירא
תל-אביב
רח' אלנבי 67

מר, אף על פי שכדור פלח את כתפיתו.

רק פעם ראיתי את סילבר מאוכזב עד דמעות. זה היה אחרי ששקטו המהומות. סילבר שלח אז מכתב למפקדת המשטרה ובו המליץ על כמה מפקידיו למתן אותות הצטיינות. לא אשכח לעולם את זעמו כשנודע לו שאת המדליות יקבלו לא שוטרים, אלא רק השוטרים הבריטיים שבאו בתום הפעולות. סילבר אהב את שוטרינו כפי שאהב את העם ואת הארץ.

הוא היה אולי קצין משטרה יהודי יחיד שזכנס לחברה הבריטית הגבוהה ובכל מקום היה מדגיש את אהבתו לארץ ואת תקוותו שבמרוצת הימים תקום כאן מדינת עמו.

בארץ הזאת, בירושלים שלו, מצא את מותו ללא עת עקב רסיס פצצה שחדר לגופו, גרם לסיבוכים בבריאותו וקרוב את קץ חייו.

סבורני שבבוא היום בו תחזור עיר דוד לבעליה החוקיים, יקרא אחד מאותם הרחובות שבהם לחם הקצין המצויין הזה — על שמו, לצד שמות מגינים אחרים שתורמו להגנת המקור מות שעל אף ההתנכלויות הפוליטיות מבחוץ ועל אף הזלזול מבפנים, היוו ויהיו את לב המדינה.

נַנְס
חלקה סיריק!

ספוג - המתכת החדש לנקוי כלי מטבח לפיפטנט אמריקאי

- ב ל ת י ס ח ל י ד
- ע ד י נ ל י ד י מ
- ה י ג י י נ י ו ח ס כ ו נ י

ב פטנט ישראל מס. 4917

מיוצר ע"י ביח"ר מ.ו. תל-אביב ת.ר. 1893 מלשון 6109

"פרוה אמריקאית"

ת"א, רחוב נחלת-בנימין מס. 36 (פנת מונטיפיורי)

שמחה להודיע על פתיחת

מחלקה מיוחדת לבגדי גברות

בשם "נצאור"

באולם ישיה חפץ
המחודש
תכנית מס' 16

מתח גבוה...!

חזיון ורעם ביצי ברקים
הצגות אחרונות
יום חמישי 23.3 8.30 בית העם רחובות
ממוצאי שבת 25.3 ובמשך השבוע
2 הצגות לערב 7.20, 9.45
כרטיסים: בקופת "ישיה חפץ"

בקרב
הצגת בכורה
תכנית מס' 17

הופעת אורחים

דז'יגן ושומכר

בהשתתפות: נורה משולם ע"י הפסנתר: דן בלימנל

ירושלים	תל-אביב	רמת-גן	כפר-סבא	קרית-חיים
23.3.50	26.3.50	27.3.50	28.3.50	29.3.50
"אדיסון"	30.3.50	"רמה"	בית-הפועלים	בית-העם
אהל-שם"				

טיטו גובי

הבריטון העולמי-המפורסם. סוליסט של
לה-סקלה. מילנו, ומטרופוליטן בניו-יורק

ידוע בארץ מתוך סרטיו: הספר מסביליה, ריגולטו והליצנים
תל-אביב, 6.4.50 חיפה, 9.4.50 ירושלים, 13.4.50
קולנוע אסתר, 9.30 קולנוע מאי, 9.15 קולנוע אדיסון 9.00
כרטיסים: תל-אביב: שלינגר את שפרינגר רח' נחלת בנימין 2
רדיו אוניון, רח' דיזנגוף 116.
הסוכן: רחוב אלנבי 111.

ח' פ' ה' קפת מכבי, ירושלים: כהנא.

אימפרסריו: י. ה. רובין

הלה-אביב אולם "אהל-שם",
מוצאי שבת 25.3.50, 8.30 בערב
חיפה מטעם ועדת התרבות אולם
אורה, יום ו' 24.3.50, 8.30

ההופעות האחרונות של הכס "לה פקדה" מילנו

רפאל אריה

על יד הפסנתר: רוזה גבאי פרטים במודעות

תכנית בתי הקולנוע

החל ממוצאי שבת 25.3.1950

מגדלור	אוריון	אריה
שבוע שני	שבוע שני	שבוע שני
צילי המרי	ימות סגריר	ימות סגריר
אופיר	אסתר	אורה, חיפה
לנה טרנר	צרפתייה	שבוע שני
ג'ין קלי	בהוליווד	ג'וני בלינדה
שלושת המוסקטרים		
בצבעים טבעיים		

כתבת המערכת והנהלה: תל-אביב, רחוב לילינבלום 12,
טל' 4414, ת. ד. 1962 / העורך האחראי והמו"ל: א. קיסרי /
דפוס מ. שהם, תל-אביב, רחוב פין 6, טל' 2239 / גלויות:
צינקוגרפיה "ארץ-ישראלית" בע"מ / ההפצה: דוד טופל ובניו.

אולם "אהל" 30.3.50

קונצרט פרידה לוינה

בטהובן - שופ

כרטיסים: שלינגר-שפרינגר, רח' נחלת בנימין 2, רדיו אוניון, רח' דיזנגוף 116

אימפרסריו: י. ה. רובין

המטאטא

"עגל הזהב"

יום ה' 23.3, בשעה 8.30 בפתח-תקוה
מוצ"ש 1.3, שתי הצגות בעפולה
הראשונה: ב"ב 6.30; השנייה ב"ב 9
יום א' 26.3 שתי הצגות בסבריה
הראשונה: ב"ב 6; השנייה ב"ב 8.

הבימה

יום ה' 23.3, ב"ב "ציון"
מוצ"ש 25.3, "אותלו"
יום א' 26.3, "העיר שלנו"
בכורה
יום ב' 27.3, "העיר שלנו"
יום ג' 28.3, "חליל הכשמים"
הרצליה
יום ד' 29.3, "אותלו"
התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

אהל

תיאטרון פועלי ישראל

הצגות אחרונות

לפני צאת "אהל" לסיבוב באירופה
יום ה' 23.3 אינקובטור על הסלע
ב"ב בערב, ב"אומון"
בקרוב
תעלולי סקאפן
קומדיה מאת מוליקר
התחלת ההצגות הרגילות ב"ב בערב

הצגות בכורה

תל אביב
יום ג' 28.3 בשעה 8.30
יום ב' 4.4 בשעה 8.30
חיפה
יום ה' 6.4 בשעה 9
ירושלים
יום ה' 27.4 בשעה 9
רחובות
יום ד' 19.4 בשעה 8.30
כרמל
אופרה ב"ב מערכות
מאת ג. ביזה - עברית א. אשמן
ההצגה: אדים דה פילדס
המונח: ג. זינגר
הצייר: ד"ר פ. לוי
מנהל המקלה: ד. ברנר
מנהל הבלט: ג. פנחס
נגן ראשי - ת.ס.ע. י. מרקובצקי
פתח-תקוה
יום ה' 30.3 בשעה 8.30
חולון
יום ד' 5.4 בשעה 8.30
קרית-חיים
יום ה' 13.4 בשעה 8.30
ריגולטו
כרטיסים: תל-אביב, ביילין, אלנבי 67,
טל' 5018; פתח-תקוה: בית מסחר גייפלד

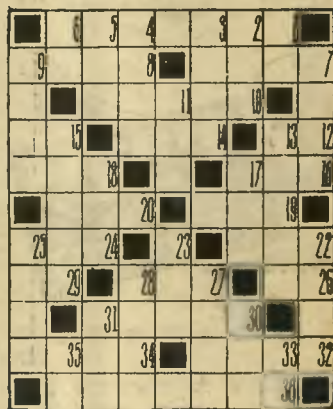
תיאטרון קאמרי

יום ה' 23.3 הצגת בכורה "מאז גן
עדן" במוגרב
מוצ"ש 25.3 הצגות "הם יגיעו
מחר" ב"ב 6.30 וב"ב 9
יום א' 26.3 "הצל" במוגרב תל-אביב
יום ב' 27.3 "מאז גן עדן" תל-אביב
יום ג' 28.3 "מאז גן עדן" תל-אביב
יום ד' 29.3 "הם יגיעו מחר"
ב"ב 8.30
יום ד' 29.3 "רק אתמול נודעה"
במוגרב
יום ד' 29.3 "הם יגיעו מחר" ב"ב
ירושלים
התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

תשבץ מס. 15

(כתיב חסר)

מאת: פנחס הרזי

במאוזן:

1 - רכילות; 7 - מצוקה; 8 -
רפסודה; 10 - אדם מימי קדם; 12 -
כאן; 14 - מטע עצים גדול; 15 -
הלון ושוב; מלת שלילה; 16 -
בזירעץ, שלא נשרף כולו; 18 -
זוטו של ים; 19 - תיבה; 20 -
חיה צעירה; 22 - תוצרתו של עקביש;
24 - "היש בה עץ אמ..."; 26 -
שיש כעין הצדף; 27 - שוא נע;
29 - תשובת השולל; 30 - אבן
קשה מאד; 32 - דבור חריף; 34 -
ובאוסן כזה; 36 - מלומד בתורת
החכמה המופשטת.

במאונך:

1 - קלדעת; 2 - מקום קבוע
למקח וממכר; 3 - משר האוסרה
"סוסקה"; 4 - קשט; 5 - תוארו
של ר' גמליאל; 6 - שונא; 7 -
ברכה למתעטש; 9 - שובב; 11 -
לא הרבה; 13 - התול קל; 15 -
החודש האזרחי המקביל בערך לניסן;
17 - שכן; 18 - הבל; 22 -
פעולה כדי למצוא מים; 23 - מלאך
קטגור; 25 - מסור; 27 - תבלין
חריף; 28 - הרגעה; 30 - עס;
31 - משרד לרשום מקרקעין; 33 -
עלה בעתון או בספר; 35 - חלק מהיד.

פתרון תשבץ מס' 13

מימין לשמאל:

1 - אסתר; 4 - מרדכי; 8 -
מארב; 11 - מבושם; 12 - ניחוח;
13 - שרן; 14 - כידון; 16 -
כשיל; 18 - המן; 20 - רמקול;
21 - אגרוף; 22 - פרס ומדי; 27 -
שומר; 30 - יבנאל; 31 - קנין;
33 - מסחר; 35 - יואל; 37 -
און המן; 40 - חרבונא; 43 - מתק;
44 - נסך; 46 - יון; 47 - צאן;
48 - נקי כפים; 51 - לקט; 52 -
יפרוק; 54 - רונדו; 56 - יוקש;
57 - סלאים; 58 - מנחה.

מלמעלה למטה:

1 - אחשוורוש; 2 - תמרוקים;
3 - רבן; 4 - משק; 5 - רמיה;
6 - כנון; 7 - יין; 8 - מוך;
9 - אחשדרפן; 10 - בגלופין; 15 -
דמיון; 17 - קלף; 19 - ראיו; 23 -
ריחן; 24 - סבר; 25 - מאי; 26 -
דלות; 28 - ויזתא; 29 - רמה; 31 -
קלב; 32 - יחנוק; 34 - סמינר;
36 - ארגמן; 37 - אמצעי; 38 -
נקיק; 39 - מסך; 41 - וילון;
42 - אנטנה; 44 - ניקל; 45 -
כסרי; 49 - קוף; 50 - יום; 53 -
שש; 55 - דם.

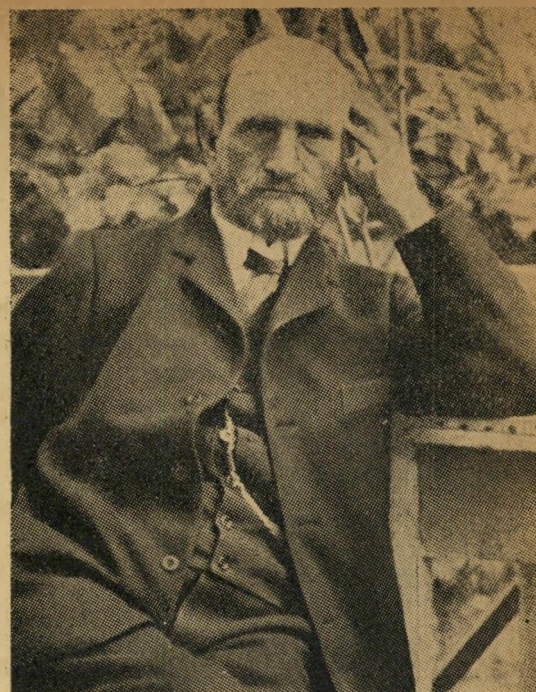
על חקוקת הפרסים
תבוא הודעת לחוד

מומנטים בחי הנשיא

גב' וירה וייצמן עם בנה הבכור — בנימין.

חיי חיים וייצמן, הנשיא הראשון של מדינת ישראל מתוארים באלבום הדור (הוצאת "לעם", בעריכת י. קלינוב) העומד להופיע בימים הקרובים. תמונות מרהיבות עין מתארות פרשת חיים מיר וודת במינה, לא רק חי אדם, אלא חי עם וחי תנועה משתקפים בהם. הננו שמחים להגיש לקוראינו מבחר קטן של ספר הצלומים המעניין.

האב בשנה האחרונה לחייו.

וייצמן בקונגרס ה-14 בשנת 1925.

הנשיא בכפייה, דרך עקבה, וואדי ערבה, הגיע וייצמן לעבר הירדן, שם נפגש עם המלך פייזל.

שני נשיאים ושתי נשיאות, של הארץ הגדולה בעולם והארץ הקטנה בעולם.

בשיחה עם מנהיג דרוזי ביחיעם, אחר שחרור הגליל.

הפלאזן כזה צוחק

הרים ומחירים

ההרים האלה, מזכירים לי את המחירים, הם עולים — עולים מעלה-מעלה!

אל ערשי הלהטים

דב יוסף פרסם צו האוסר על הקוסמים וערשי הלהטים להוציא ממגעור תיהם שפנים, תרנגולות וכו', בטענה שלהטים אלה משאירים השפעה רעה בקרב קהל הצופים.

בשר קצוץ בשפע

אומרים כי בארץ ישנו שפע של בשר קצוץ כי בכל חדש מקצץ לנו דב יוסף את הבשר...

טעות או אמת?

למשרד שר האספקה והקצוב הגיע מכתב שעליו התנוססה הכתבת: לכבוד ד"ר דב יוסף, שר הקצוב וההפסקה. יוסף גבאי, ר"ג

"עגל בשר"

לאחר בקור ממושך של תיר אמריקאי בארץ, הוזמן התיר להצגת "המטאטא" "עגל הזהב". ענה התיר:

למה לי עגל זהב? תנו לי עגל בשר.

משה צוקרמן, תלחי 9

משטר צנע

ופה האשפה

השופט — מדוע הכית את שכנתך? הנאשמת — היא זרקה את נוצות העוף ששחטה בפח האשפה שלי.

השופט — ואיך תוכלי להוכיח, שאת לא שחת את העוף?

הנאשמת — מה? השתגעתי? איך אזורק נוצות מעוף שאני שחטתי בפח שלי?

מ. שוחט, פתח-תקוה

עוקצו של צ'רצ'יל

חינסטון צ'רצ'יל הקטן היה שובב גדול בבית הספר ולא פעם ספג מכות הגונות מן המורה. באחד הימים בא המפקח לסיור בבית הספר, המורה רצה להדגים לפניו את שיטותיו החנוכיות וקרא:

— כל הילדים שקבלו מכות יקומו מיד!

כל הילדים קמו, רק צ'רצ'יל הקטן נשאר יושב.

— מדוע אינך קם, הרי גם אתה קבלת מכות?

צ'רצ'יל הקטן עיקם את אפו:

— לעולם אינני מתעניין בנעשה מאחורי גבי...

ב. פ., ת"א

התמככות

היא: אתה מנשק בדיוק כמו אחיך.

הוא: אחותך כבר אמרה לי זאת.

בודאי אשתו מפיצה עלי את השמועות שהן אמת...

איזה בוקר נהדר!

אני רוצה באח גדול יותר.

היתר חדש

הרבנות הראשית מתירה בזמני צנע לאכל נקניק עם גבינה.

— מדוע?

— מפני שבנקניק אין בשר ובגבינה אין חלב.

נעמי ורדמן

יקר מיהלום

האורח: מלצר, מה טיבו של יהלום זה שאתה נושא בטבעתך? מימי לא ראיתי יהלום חום!

המלצר (נעלב): אבל, אדוני, הרי אין זה יהלום כלל! זה יקר בהרבה מיהלום! זהו גרגיר קפה אמיתי!

תכסים מחוכם

משכנס פקח המזון למכונית החל אחד הנוסעים לקרר כתרנגולת. הפקח נגש אליו, טפח לו על שכמו ואמר: "הרבה עוד יש לך ידידי להתאמן לקרר עד שתצליח להטעותני!". מש' עמד הפקח לרדת מהמכונית השמיעה התרנגולת שמתחת לספסל האיש את קרקורה. הפקח הפנה ראשו ופנה לנו סע: "אכן, הפעם הצלחת להוציא קול פחות או יותר טבעי!"

חקק לשביתות הרעב!

מספרים שאנשים מסויימים... התכנסו בימים האחרונים בכדי למצוא תחליף לשביתת-רעב, כי לפי שיטת ה"צנע" של השר דב יוסף יש לצפות שבקרוב לא יהיה עוד מקום לשביתת-רעב בארצנו...

יצחק ב.ב., חיפה

הצעה לשנוי שם

מאחר שלא חלו כל שנויים בתוספת מנות המזון, רוחת הדעה בין הקהל כי על דב"יוסף" להחליף את שמו לדב"יפחית".

מנחם לייכטוונג, פתח-תקוה

תשובה כהדחה

יאיר נכנס לאוטובוס וראה שהנהג מעשן. הוא פנה אליו: "אדוני, כתוב, אסור לעשן!"
ענה לו הנהג: כתוב: "אסור לדבר עם הנהג...".

בפרט של לירה אחת זוכה בעל הבדיחה הנדפסת ראשונה בסדור זה. בדיחות אנצ' לשלוח למערכת "העולם הזה". על המעטפה יש לציין: "עולמנו זה הקטן".